

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ცესკო
საპარტიზო საარჩევნო
ელემენტების

საპარტიზო სისტემების
განვითარების, რეფორმებისა და
სწავლების ცენტრი

საუბნო საარჩევნო პროცესის წევრთა სახელმძღვანელო ინსტრუქცია

Məntəqə Seçki Komissiyası üzvlərinin dərslük təlimatı

მუნიციპალიტეტის
წარმომადგენლობითი
ორგანოს – საკრებულოსა
და თვითმმართველი
ქალაქის/თვითმმართველი
თემის მერის 2017 წლის
21 ოქტომბრის არჩევნები

Bələdiyyənin nümayəndəlik
orqanının - sakrebulo və
özünüidarəetmə
şəhərin/özünüidarəetmə
icmanın merin 2017-ci il 21
oktyabr tarixli seçkiləri

MƏNTƏQƏ SEÇKİ
KOMİSSİYASI ÜZVÜNÜN
DƏRSLİK TƏLİMƏTİ

MSK-nin 2017-ci il 25 avqust tarixli
№41/2017 qərarı ilə təsdiq olunmuşdur

Təqdim edilən dərslük təlimatı bələdiyyənin nümayəndəlik orqanının – sakrebulo və özünüidarəetmə şəhərin/ özünüidarəetmə icmanının merin 2017-ci il 21 oktyabr tarixli seçkiləri üçün Məntəqə Seçki Komissiyası üzvünün tədrisi məqsədilə nəzərdə tutulub. Məntəqə Seçki Komissiyasının səlahiyyətləri və fəaliyyət qaydası ilə bağlı qanunvericiliyin qaydaları ilə tam tanış olmaq məqsədilə, Gürcəstan Orqanik qanunu “Gürcüstan Seçki Məcəlləsi” və MSK-nin müvafiq hüquqi aktlarına baxın.

MÜNDƏRİCAT

I HİSSƏ. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ TƏRKİBİ VƏ İŞ QAYDASI ... 7

I FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDASI 8

Məntəqə seçki komissiyasının komplektləşdirilməsi qaydası 8

II FƏSİLŞ MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞ QAYDASI 9

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin səlahiyyətləri 10

Məntəqə seçki komissiyasının işinin təşkili qaydası 10

Məntəqə seçki komissiyasının hüquqi aktları 12

Məntəqə seçki komissiyasının iclasında sərəncamın qəbul olunması qaydası 12

Məntəqə seçki komissiyasının seçkiqabağı təbliğata/kompaniyaya qoşulması və məhdudiyyətləri 12

II HİSSƏ. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ SEÇKİQABAĞI DÖVRDƏ FƏALİYYƏTİ 13

I FƏSİL. SEÇİCİLƏRİN SİYAHILARI 14

Seçicilərin vahid siyahı göstəricilərinin yoxlanılması 14

Seçicilərin xüsusi siyahısı 15

Aparılası seçki qutusu siyahısının formalaşdırılması qaydası 15

Seçicilərin xüsusi siyahısında qeyd edilən seçicinin seçki hüququ 16

Seçici vərəqəsi 17

II FƏSİL. SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN QƏBULU VƏ SƏSVERMƏ BİNASININ TƏŞKİLİ 18

Dairə Seçki Komissiyasından seçki sənədlərinin və inventarın qəbulu 19

Seçki sənədləri və inventarının qəbul-təhvil protokolu 19

Püşkatma binasının təşkili 20

III. HİSSƏ. SƏSVERMƏ GÜNÜ MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ 21

I FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILMASI, SƏSVERMƏYƏ QƏDƏR KEÇİRİLMƏLİ PROSEDURLAR 22

Seçki məntəqəsinin açılması 22

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər 22

Müşahidəçinin, seçki subyektinin və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüquqi vəziyyəti 23

Seçki məntəqəsinin açılışından səsvermənin başlanmasınadək həyata keçirilməli proseduralar 23

II FƏSİL. SƏSVERMƏ PROSESİ 31

Səsvermənin keçirilməsi 31

Seçki günü səsvermə binasında asayişin qorunması 37

Səsvermə prosesinin müvəqqəti dayandırılması 38

Səsvermədə iştirak edən seçicilərin qeydə alınması 38

Aparılası seçki qutusu vasitəsilə səsvermə 39

III FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANILMASI, SƏSVERMƏNİN NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUNLAŞDIRILMASI 41

Seçki məntəqəsinin bağlanması	41
Seçki məntəqəsinin səslerin hesablanması proseduru üçün təşkili	42
Seçki qutusu açılanadək həyata keçirilməli proseduralar	44
Seçicilərin siyahılarının, korlanmış və istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin möhürlənməsi	44
Aparılası seçki qutusunun açılması	45
Əsas seçki qutusunun açılması	46
Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi	47
Seçki bülletenlərinin hesablanması	49
Seçki bülletenlərinin möhürlənməsi	50
Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi	51
Qeydiyyat jurnalının, Qeydlər kitabının möhürlənməsi, səsvermə sənədlərinin Dairə Seçki Komissiyasına verilməsi	51

IV. HİSSƏ. SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİ 53

I FƏSİL. SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİNİN QEYDƏ ALINMASI 54

Səsvermə günü ərizə və şikayətlərdə nöqsanların aşkarlanması qaydası	55
--	----

II FƏSİL. SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRƏ REAKSİYA 56

Əlavə №1. Seçki komissiyasına təqdim olunmuş ərizə/şikayətin rekvizitləri	57
Əlavə №2. Arayış/ərizə/şikayətin qeydiyyatdan keçirilməsi haqqında	58
Əlavə №3. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin səlahiyyətləri	59
Əlavə №4. Səsvermə günü Məntəqə seçki komissiyası katibinin səlahiyyətləri	67
Əlavə №5. Seçicilər axınıni nizamlayan komissiya üzvlərinin funksiyaları	71
Əlavə №6. Seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin funksiyaları	72
Əlavə №7. Aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvlərinin funksiyaları	74
Əlavə №8. Seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvlərinin funksiyaları	76
Əlavə №9. Seçki məntəqəsində foto-video çəkiliş	77

I HİSSƏ

MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ
TƏRKİBİ VƏ İŞ QAYDASI

I FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDASI

MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ TƏRKİBİ VƏ İŞ QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyası 13 üzvdən ibarət olur

(seçki məcəlləsi – maddə 24.1,2,4; maddə 29.9)

- ▶ 6 üzvü müsabiqə əsasında Dairə Seçki Komissiyası seçir;
- ▶ 7 üzvü partiyalar təyin edirlər.

Məntəqə Seçki Komissiya üzvünü səsvermə günündən 15 gün tez (6 oktyabr) çağırmaq olmaz.

DİQQƏT!

- ▶ Seçki komissiyasının üzvü onu təyin edən/seçən subyektin nümayəndəsi deyildir. O, öz işində müstəqildir və yalnız Gürcüstan Konstitusiyasına və qanuna və müvafiq qanunvericilik aktlara tabedir. (Seçki məcəlləsi – maddə 8.21).

SEÇKİ KOMİSSİYASI ÜZVLƏRİNİN SƏLAHİYYƏTLƏRİ

(Məntəqə Seçki Komissiyasının reqlamenti – maddə 5)

Məntəqə Seçki Komissiyası üzvü müvafiq komissiya üzvü təyin olduğu/seçildiyi andan məcburdur:

- ▶ Komissiyanın gündəlik fəaliyyətində iştirak etmək;
- ▶ Komissiya üzvünün ixtisasını artırmaq məqsədilə Gürcüstan Seçki administrasiyası/ təhsil mərkəzi tərəfindən təşkil edilmiş kurslarda və trening/seminarlarda iştirak etmək;
- ▶ Sistematik komissiyanın iclasında və komissiya tərəfindən həyata keçiriləsi seçki tədbirlərində iştirak etmək;
- ▶ Üzürlü səbəblərə görə iclasda iştirak etmədikdə komissiya sədrinin müavininəç və ya komissiya katibinə bu haqqda bildirməli;
- ▶ Komissiya Sədri tərəfindən verilmiş öhdəlikləri vaxtında həyata keçirmək.

DİQQƏT!

Məntəqə Seçki Komissiyası üzvləri tərəfindən qeyd olunan öhdəlikləri yerinə yetirilmədikdə Ali Komissiya tərəfindən intizam xətası kimi müzakirə oluna bilər və onlara qarşı intizam məsuliyyəti daşımaq əsası qoyula bilər.

II FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞ QAYDASI

SEÇKİ KOMİSSİYASININ RƏHBƏR ŞƏXSLƏRİNİN SƏLAHIYYƏTLƏRİ

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxsləri aşağıdakılardır:

(Seçki məcəlləsi – maddə 25.1)

- ▶ Komissiya sədri;
- ▶ Sədr müavini;
- ▶ Komissiya katibi;

Məntəqə seçki komissiyasının sədri

(Seçki məcəlləsi – maddə 8.15; maddə 27.1):

- ▶ Məntəqə seçki komissiyasında tam administrasiya funksiyasını yerinə yetirir;
- ▶ Komissiyanın iclasını çağırır və ona rəhbərlik edir;
- ▶ Pozan şəxsi seçki komissiya binasından qovulması haqqında qərar qəbul edir
- ▶ Komissiyaya daxil olmuş sənədləri və korrespondensiyaları qəbul edir və paylayır;
- ▶ Seçki sənədlərinin və inventarının saxlanılmasına və verilməsinə şəxsən məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Sədr müavininə, komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə seçki administrasiyasının reqlamenti haqqında tapşırıqlar verir;
- ▶ Səsvermə günü komissiya üzvləri arasında funksiyaların püşkatma yolu ilə bölünməsinə təşkil edir;
- ▶ Səsvermə günü seçki məntəqəsinin binasının asayişin qorunmasına məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Səsvermə binasına müvafiq döş nişanı olmayan şəxsləri buraxmamağa borcludur;
- ▶ Səsvermənin nəticələri yekunlaşdırılan andan etibarən bütün səsvermə sənədlərini Dairə Seçki Komissiyasına təqdim edir.
- ▶ Gürcüstan seçki qanunvericiliyi ilə verilən digər səlahiyyətləri həyata keçirir.

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin müavini

(Seçki məcəlləsi – maddə 27.2):

- ▶ Komissiya sədrinin vəzifəsini yerinə yetirir;
- ▶ Komissiya sədrinin sərəncamı ilə, komissiya sədrinin ayrı-ayrı səlahiyyətlərini yerinə yetirir (sərəncam ilə verilmiş səlahiyyət çərçivələri və müddəti dəqiq müəyyən olunmalıdır).

Məntəqə seçki komissiyasının katibi

(Seçki məəcəlləsi – maddə 27.3)

- ▶ Komissiya iclasının gündəliyini və sərəncamların layihələrini hazırlayır;
- ▶ Kütləvi informasiya verilməsinə məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Komissiya iclaslarının protokollarını, o cümlədən, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edir;
- ▶ Bu qanunla verilmiş digər səlahiyyətləri həyata keçirir.

Məntəqə seçki komissiyasının iclası açıqdır. Məntəqə seçki komissiyasının iclasında iştirak etmək hüququ vardır

(Seçki məəcəlləsi – maddə 8.15):

- ▶ MSK-nın və Dairə Seçki Komissiyası üzvlərinin;
- ▶ MSK-nın və Dairə Seçki Komissiyası nümayəndələrinin;
- ▶ MSK-da və ya aparatı əməkdaşlarının;
- ▶ Müvafiq seçki komissiyasına akreditə olunmuş media nümayəndələrinin;
- ▶ Seçki subyektlərinin hərəsinin bir nəfər nümayəndəsinin;
- ▶ Yerli müşahidəçi təşkilatların hərəsinin bir nəfər müşahidəçisinin;
- ▶ Beynəlxalq müşahidəçi təşkilatların hər birinin bir nəfər nümayəndəsinin (tərcüməçi ilə birlikdə).

DİQQƏT!

- ▶ Komissiyanın işinə maneçilik törədildiyi və asayişin pozulduğu təqdirdə pozan şəxsi (o cümlədən, komissiya üzvünün) seçki komissiyasının iclasından qovmaq məsələsi haqqında seçki komissiyası qərar qəbul edir, bu iclas protokoluna qeyd etdirilir.
- ▶ Pozan şəxsi seçki komissiyasının iclasından qovmaq onun seçki komissiyasının binasından/ səsvermə binasından qovmaq deməkdir.

SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞİNİN TƏŞKİLİ QAYDASI

(Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 11)

Məntəqə seçki komissiyasında Qeydiyyat jurnalı mövcuddur; burada aparılan qeydlərə görə komissiyanın katibi məsuliyyət daşıyır.

Qeydiyyat jurnalı iki hissədən ibarət olur:

I. Daxil olan sənədlər

Komissiyanın katibi sənədlər və ərizələr daxil olan zaman onları qeydiyyat jurnalında qeydə almağa borcludur.

DİQQƏT!

Sənədi və ya ərizəni qəbul etdikdən və qeydiyyat jurnalında müvafiq qeydiyyatdan keçirdikdən sonra komissiyanın katibi sənədin və yaxud ərizənin qəbul olunduğu tarix və dəqiq vaxt göstərilməklə, eləcə də jurnalda ona qeydiyyat nömrəsi verilməklə arayış (bax əlavə N2) verməyə borcludur. Komissiyanın katibi qeyd ediləni özünün imzası ilə təsdiq etməlidir (*Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 11.5*).

II.Məntəqədən çıxan sənədlər

Komissiya katibi qeydiyyat jurnalında sənədin verildiyini çıxan sənədlər hissəsində qeydə almağa borcludur.

Seçki sənədləri Gürcüstan qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallardan başqa hər kəs üçün mövcuddur.Seçki komissiyası seçki sənədlərini və seçkilər haqqında məlumatı onların tələb edildiyindən 2 gün müddətində bütün maraqlanan şəxslərə tanış etməyə məcburdur. Əgər qeyd olunan məlumat daha çox vaxt tələb edərsə, ictimai məlumatı təqdim etmək Gürcüstan xüsusi administrasiya məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada olur.

DİQQƏT!

Məntəqə Seçki Komissiyası/komissiya sədrinin sərəncamı və səsvermə günün nəticələrinin yekun protokolunun surətləri tələb olunduğu halda dərhal təqdim edilir.

Qeydiyyat jurnalı səsvermə günündən başqa hər gün saat 18:00-da bağlanır. Qeydiyyat jurnalın hər iki hissəsində, sonuncu qeyddən sonra belə bir qeyd verilir “jurnal bağlanmışdır”, sonra tarix və dəqiq vaxt göstərilir. Göstərilən qeydi komissiyanın katibi öz imzası ilə təsdiq edir. Qeydiyyat jurnalının bağlanmasından sonra həmin tarixdə hər hansı bir sənədi qeyd etmək qadağandır. (*Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 11.15*).

DİQQƏT!

Səsvermə günü Qeydiyyat jurnalı bütün səsvermə prosesinin paralelində yazılırş Səsvermə günü bütün prosedurların bitdikdən və müvafiq seçki sənədlərinin qeydiyyatdan keçirdikdən sonra Qeydiyyat jurnalı komissiya katibinin və sədrinin imzalaarı ilə bağlanır və Məntəqə Seçki Komissiyasının möhürü ilə təsdiqlənir.

SEÇKİ KOMİSSİYASININ HÜQUQİ AKTLARI

(Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 6)

Məntəqə seçki komissiyasının aktları aşağıdakılardır:

- ▶ Komissiyanın sərəncamı;
- ▶ Komissiya sədrinin sərəncamı;
- ▶ Komissiyanın səsvermə nəticələrinin yekun protokolu.

DİQQƏT!

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamı qəbul olunduğu andan tərtib edilməlidir, bu isə ən gec ertəsi gün seçki məntəqəsində nəzərə çarpan yerdən asılmalıdır. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamını komissiyanın sədri imzalayır (*Seçki məcəlləsi – maddə 30.4; Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 6.3-4*).

SEÇKİ KOMİSSİYASININ İCLASINDA SƏRƏNCAMIN QƏBUL OLUNMASI QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyasının sərəncamlar layihəsini komissiya katibi hazırlayır (*Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 9.4*). Komissiya sədrinin sərəncamı iclasda iştirak edənlərin əksəriyyəti ən azı komissiyanın tam tərkibinin üçdə biri (ən azı 5 üzvü) tərəfdar çıxdıqları halda qəbul olunmuş hesab edilə bilər. Səslərin bərabər bölündüyü halda isə iclas sədrinin səsi həlledici hesab olunur. Səsvermə nəticələri haqqında qərar qəbul etməkdən başqa (ən azı 7 səs) (*Seçki məcəlləsi – maddə 8.4-5*).

Məntəqə Seçki Komissiyasının sərəncamına iclasın sədri və komissiyanın katibi imza atır. Komissiyanın sərəncamı ertəsi gün seçki məntəqəsində asılır (*Seçki məcəlləsi – maddə 26.3; maddə – 30.4; maddə 26.3; Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 6.4*).

SEÇKİ KOMİSSİYASININ SEÇKİQABAĞI TƏBLİĞATA VƏ YA KAMPANİYAYA DAXİLİ VƏ MƏHDUDİYYƏTLƏRİ

Məntəqə seçki komissiyası namizədlərin və partiyaların siyahılarını səsvermə binasında nəzərəçarpan yerdən asır (*Seçki məcəlləsi – maddə 58.4.d; Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 8.2.b-q*).

DİQQƏT!

Seçki komissiyası üzvünə seçki təbliğatında iştirak etmək qadağan olunur (*Seçki məcəlləsi – maddə 45.4.a*).

II HİSSƏ

SEÇKİQABAĞI DÖVRDƏ MƏNTƏQƏ
SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ

I FƏSİL. SEÇİCİLƏRİN SİYAHILARI

SEÇİCİLƏRİN VAHİD SİYAHISI VƏ ONUN DƏRC OLUNMASI QAYDASI

(Seçki məcəlləsi – maddə 31)

Seçicilərin vahid siyahısında seçicilər haqqında aşağıdakı məlumatlar daxil edilir:

- ▶ Ad, soyad;
- ▶ Doğum tarixi (gün,ay,il);
- ▶ Ünvan (Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsində və ya Dövlət servislərinin inkişaf agentliyinin bazasına görə);
- ▶ Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi;
- ▶ Faktiki yaşayış yeri (Gürcüstanın işğal olunmuş ərazilərindən məcburi köçən şəxs üçün, ünvanı göstərilmədən qeyd edilən şəxs üçün, yaşayış yeri üzrə qeydiyyatdan çıxarılan şəxs üçün, həmçinin Dövlət servislərinin inkişaf agentliyinin qərarı ilə qeydiyyatı ləğv edilmiş şəxs üçün, göstərilmiş müvəqqəti yaşayış ünvanı, digər ölkədə olan şəxs üçün göstəriləcəkdir “Konsulluğun qeydiyyatına alınıb”, əgər belə bir şəxs Gürcüstanın konsulluq qeydiyyatında deyilsə – “Xaricdədir”);
- ▶ Seçicilərin vahid siyahısında qeydiyyat tarixi;
- ▶ Foto şəkil (Dövlət servislərinin inkişaf agentliyinin məlumat elektron bazasında olan ən son fotosəkil rəqəmsal formatda);
- ▶ Cinsi.

Məntəqə seçki komissiyasına onun birinci yığıncaq günündən keç olmayaraq MSK tərəfindən təsdiqlənmiş seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumat üçün aid olan versiyası, lakin siyahıların son versiyaları səsvermə gününə ən azı **2 gün qalmış** (19 oktyabr) verilməlidir:

- ▶ Seçki komissiyası üçün nəzərdə tutulmuş versiya (masa siyahısı);
- ▶ Kütləvi informasiya üçün nəzərdə tutulmuş versiya (divar siyahısı).

DİQQƏT!

- ▶ Məntəqə Seçki Komissiyası seçicilərin siyahısı ilə əlaqədar şikayəti daxil etmək qanunla nəzərdə tutulmuş qaydası komissiyanın birinci yığıncaq günü, Məntəqə Seçki Komissiyanın və səsvermə binalarında nəzərə çarpan yerə vurulmalıdır;
- ▶ Divar siyahılarının ilkin versiyası götürülməli və həmin yerdən dəqiqləşdirilmiş versiya yerləşdirilməlidir.
- ▶ Masa siyahısının və onun surətinin kütləvi informasiya şəklində göstərilməsi həmçinin qeyd olunan siyahının foto/video çəkilişi yolverilməzdir.

SEÇİCİLƏRİN VAHİD SİYAHİ GÖSTƏRİCİLƏRİNİN YOXLANILMASI

(Seçki məəcəlləsi - maddə 26.2. b)

Məntəqə seçki komissiyası:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının doğruluğunu yoxlayır; Səhvlərin və yaxud dəqiqsizliyin aşkara çıxarıldığı təqdirdə, ertəsi gündən gec olmayaraq, lakin seçkilər gününədək ən azı 18 gün qalmış (3 oktyabr), siyahıda dəyişikliklər olunması təklifi ilə Dairə Seçki Komissiyasına müraciət edir;
- ▶ Seçicilərin siyahılarla əlaqədar daxil olmuş ərizələri (əlavə edilmiş sənədlərlə – mövcud olduğu halda) dərhal Dairə seçki komissiyasına təqdim edir.

SEÇİCİLƏRİN XÜSUSİ SİYAHISI

(Seçki məəcəlləsi - maddə 32)

Seçicilərin xüsusi siyahısını Dairə seçki komissiyası seçki gününə ən gec 3 gün qalmış (18 oktyabr) təyin edir və sərəncam ilə seçicilərin xüsusi siyahısını təsdiqləyir və həmin komissiya sədri və katibinin imzası ilə dərhal müvafiq məntəqə seçki komissiyasına verir. Seçicilərin xüsusi siyahısının ictimai məlumatı üçün aid olunan versiya (divar siyahısı) səsvermə binasında nəzərə çarpan yerə vurulur.

Dairə Seçki Komissiyası Məntəqə Seçki Komissiyasına seçki komissiyasında işləmələrinə görə səsvermə günü öz qeydiyyat yerlərinə görə seçkilərdə iştirak edə bilməyən seçki administrasiya məmurları haqqında məlumat verir. Xüsusi siyahıda seçicini daxil etmə halında seçicilərin vahid siyahısında onun soyadının kənarında, damada “faktiki vəziyyəti” qeyd olunmalıdır “komissiya üzvü”.

Əgər seçici siyahıda qeydiyyatdan keçmək xahişi ilə seçicilərin siyahısının dəqiqliyini təmin edən komissiyaya seçki gününə ən azı 18 gün qalmış (3 oktyabr). Məntəqə seçki komissiyasına seçkilərdə iştirak etmək xahişi ilə müraciət edə bilməmişdirsə (xaricdən gəlmişdir, xəstəxanadan çıxmışdır, penitensiyar müəssisədən buraxılmışdır) müvafiq sənədlərin təqdim olunduğu təqdirdə (sərhədi keçmək barədə pasportda qeydiyyat, müalicə idarəsindən çıxması barədə arayış, penitensiyar müəssisəsindən buraxılmaq haqqında arayış təqdim olunduğu təqdirdə) Məntəqə seçki komissiyası onu xüsusi siyahıda qeyd alır və təqdim olunmuş sənədlərin foto surətlərini seçicilərin siyahısına əlavə edir (Seçki məəcəlləsi - maddə 31.12).

Əgər, seçici tərəfindən təqdim olunan şəxsiyyətini təsdiq edən sənəddə qeydiyyat ünvanı qeyd olunmayıbsa, Məntəqə Seçki Komissiya sədri MSK-nın qaynaq xəttinə əlaqə saxlayır.

SEÇKİ QUTUSU SIYAHISININ TƏRTİB EDİLMƏSİ QAYDASI

(Seçki məcləsi – maddə 33-34)

Aparılası seçki qutusu siyahısının tərtibinə görə Məntəqə seçki komissiyası məsuliyyət daşıyır. Aparılası seçki qutusunun siyahısı vahid və xüsusi siyahıları əsasında tərtib olunur.

Seçicini aparılası seçki qutusu siyahısına daxil edirlər, əgər:

- ▶ Sağlamlıq vəziyyəti ilə əlaqədar səsvermə binasına gedə bilməyirsə (bu cür seçicilərin sayı seçki məntəqəsində vahid siyahıda mövcud olan seçicilərin 3 faizindən artıq olmamalıdır. Qeyd olunan sayın doldurulmasından sonra Məntəqə seçki komissiyasının sədri hər bir yeni daxil olan ərizə barədə dərhal Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verməyə və müvafiq göstərişlər gözləməyə borcludur);
- ▶ Seçki məntəqəsinin ərazisindədir, lakin çətin gediləsi yerdədir (belə halda Dairə Seçki Komissiyası ilə məsləhətləşmə aparmaq tövsiyə edilir);

DİQQƏT!

Seçici səsverməyə ən azı 2 gün qalmış (18 oktyabr) aparılası seçki qutusu vasitəsilə səs vermək tələbi ilə, yazılı və ya telefon vasitəsilə Məntəqə seçki komissiyasına müraciət edir. Komissiyanın katibi seçicinin yazılı ərizəsini və ya telefon vasitəsilə şifahi müraciətini, telefon məlumatının daxil olmasının dəqiq vaxtını və ya telefon nömrəsini, seçicinin adını, soyadını, şəxsi nömrəsini və aparılası seçki qutusunun çatdırılacağı ünvanı göstərməklə Qeydiyyat jurnalında qeyd edir. Əgər həmin ünvan seçicinin qeydiyyatda olduğu Seçki məntəqəsinin ərazinə daxil deyilsə, ona məlumat verilir ki, aparılası seçki qutusu siyahısına daxil edilməyəcəkdir.

- ▶ Müalicə olunmaq üçün xəstəxanada və ya başqa stasionar müalicə idarəsində yatır və orada seçkiməntəqəsi açılmır (Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü stasionar/ müalicə idarəsində olan seçicibarəsində informasiyanı Dairə Seçki Komissiyasına səsvermə gününə ən azı 2 gün qalmış verməlidir);
- ▶ İnzibati həbsxanadadır
- ▶ Həbsxanadadır.
- ▶ Hərbi xidmətçidir, dövlət sərhədində yerləşmiş hərbi hissədə qulluq edir, hansı ki, seçki məntəqəsində uzaqda yerləşmişdir;
- ▶ Cəza və Probasiya Nazirliyinin tibbi departamentinin, penitensiyar departamentdə və ya penitensiyar müəsisədə xidmət edir və iş vəziyyətinə görə iş yerini tərk edə bilməyir;
- ▶ Gürcüstan Müdafiə Nazirliyinin, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin, Gürcüstanın Cəza və Probasiya Nazirliyinin, Gürcüstan Kəşfiyyat Xidmətinin və ya xüsusi rütbə malik olan şəxs və səsvermə dövründə xüsusi iş vəziyyətinə və ya sağlamlıq vəziyyətinə görə iş yerini tərk edə bilmir.

DİQQƏT!

Aparılası seçki qutusunun siyahısında daxil olunansı seçicilər haqqında məlumat dərhal səsvermə binasında nəzərə çarpan yerə vurulmalıdır.

Aparılası seçki qutusunun siyahısında (masa siyahısında) seçicinin eynən o göstəriciləri daxil edilir, hansı ki, seçicilərin vahid siyahısında mövcuddur, fotosəkildən başqa və onun sıra nömrəsi vahid və ya xüsusi siyahıda əlavə qeyd edilir. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 33.5*).

Aparılası seçki qutusunun siyahısı ictimai informasiya üçün təyin edilən versiya (Seçicinin şəxsi nömrəsindən başqa həmin məlumatların qeyd ediləcəyi divar siyahısı və masa siyahısı) elə tərtib edilən andan səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdən asılmalıdır. Aparılası seçki qutusunun siyahısı (divar və masaüstü) Məntəqə seçki komissiyası sədri və komissiyanın katibinin imzası ilə təsdiqlənir.

DİQQƏT!

- ▶ Aparılası seçki qutusunun siyahısına seçicini daxil etdiyi haldə seçicilərin vahid və xüsusi siyahısında onun soyadının kənarında, damada “faktiki vəziyyət” qeyd olunmalıdır “aparılası qutu”;
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinin, seçki subyektləri nümayəndələrinin və müşahidəçilərin aparılası seçki qutusu vasitəsilə səsvermək tələbinin əsaslı olmasını və səsvermə gününədək istənilən vaxt Məntəqə seçki komissiyasının qarşısında bu şəxslərin aparılası seçki qutusu siyahısına daxil edilməsinin məqsədə uyğunluğu məsələsini qoymaq hüququ vardır. Qeyd edilən məsələ ilə əlaqədar qərarı Məntəqə seçki komissiyası qəbul edir. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 33.3*)

SEÇİCİNİN KARTI

(*Seçki məəcəlləsi – maddə 35*)

Məntəqə seçki komissiyası seçki məntəqəsinin ərazisində qeydə alınmış və seçicilərin vahid siyahısına daxil edilmiş bütün seçicilərə seçki gününə ən gec 2 gün qalmış (19 oktyabr) Dairə Seçki Komissiyasından almış seçicilərin kartlarını seçici vəsiqəsini vermək səlahiyyətinə malikdir.

Seçicilərə paylanılmamış kartları məntəqə seçki komissiyasının üzvləri komissiyanın katibinə qaytarmalıdırlar.

DİQQƏT!

Seçici kartının qəbul olunmaması səsvermədə iştirak etmək hüququnun məhdudlaşdırılması üçün əsas deyildir.

II FƏSİL. SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN QƏBULU VƏ SƏSVERMƏ BİNASININ TƏŞKİLİ

DAİRƏ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN VƏ İNVENTARIN QƏBULU

Məntəqə seçki komissiyası səsverməyə hazırlıq və onun keçirilməsi məqsədilə Dairə seçki komissiyasından alır:

Seçki sənədlərini:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının son versiyasını (divar və masa);
- ▶ Seçicilərin xüsusi siyahısı (divar və masa);
- ▶ Aparılası seçki qutusu siyahısının (divar və masa) blanklarını;
- ▶ Seçici vəsiqəsi;
- ▶ Seçki bülletenlərinin bloknotları;
- ▶ Xüsusi zərfləri;
- ▶ Səsvermə gününün qeydlər kitabını (zonar keçirilmiş kitab);
- ▶ Nəzarət vərəqlərini;
- ▶ Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və düzəliş protokolu formalarını;
- ▶ Səsvermə nəticələrin nümayiş protokolunu.

Seçki inventarını:

- ▶ Əsas və aparılası şəffaf seçki qutularını;
- ▶ Seçki qutularının möhürlərini;
- ▶ Səsvermə kabinələrini (lazımı gəldikdə MİM şəxslər üçün adamtasiya olunmuş səsvermə kabinəsi);
- ▶ Markirovka mayesini və markirovkanı yoxlayan xüsusi avadanlığı (ultrabənövşəyi fənər);
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünü;
- ▶ Qeydiyyatçıların xüsusi möhürlərini (qeydiyyatçıların sayına uyğun olaraq);
- ▶ Surətçixarma maşınını;
- ▶ Mürəkkəb yastıqcaları;
- ▶ Böyüdücü linza zəif görən seçici üçün və xüsusi çərçivə görmə qabiliyyətindən məhrum olan seçicilər üçün.

Digər seçki materiallarını:

- ▶ Namizədlərin siyahıları;
- ▶ Partiya siyahıları;

- ▶ Seçki bülletenlərinin doldurulması üzrə təlimatı;
- ▶ Bülletenin hansı halda batil hesab edilməsi barədə qanundan çıxarışı;
- ▶ Seçki sənədlərinin qablaşdırıldığı zərfləri.

SEÇKİ SƏNƏDLƏRİ VƏ İNVENTARININ QƏBUL-TƏHVİL PROTOKOLU

(Seçki məəcəlləsi – maddə 27.1.d; maddə 63.6).

Komissiyanın sədri və yaxud sədrin sərəncamı əsasında sədrin müavini Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin qəbulunda məsuliyyət daşıyan şəxsdir. Seçki sənədlərinin saxlanılmasına və təyinatına görə paylanmasına görə məsuliyyəti isə Məntəqə seçki komissiyasının sədri və komissiyanın katibi məsuliyyət ədaşıyırlar.

DİQQƏT!

Dair Seçki Komissiyası seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri səsvermə başlayana kimi saat 12-dən gec olmayaraq Məntəqə Seçki Komissiyasına verir (Seçki məəcəlləsi – maddə 63.9).

Dairə Seçki Komissiyası tərəfində Məntəqə Seçki Komissiyası üçün seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri verərkən qəbul-təhvİL qktı iki dənə tərİb olunu və qeyd edilir (Seçki məəcəlləsi - maddə 63.10):

- ▶ Onları təhvİL verən və qəbul alan komissiyanın adları;
- ▶ Xüsusi zərflərin sayı;
- ▶ Bülletenlərin növləri;
- ▶ Bülletenlərin bloknotlarının sayı (onların nömrələri və bülletenlərin nömrələrini göndərməklə);
- ▶ Onları təhvİL verən və qəbul alan şəxslərin kimliyi.

DİQQƏT!

Qəbul-təhvİL aktını qeyd edənədək qəbul edici və təhvİL verən şəxslər seçki bülletenlərinin rekvizitlərinin düzgünlüyünü və seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin saylarının qəbul-təhvİL aktda daxil olunan məlumatlara uyğun olduğunu yoxlayır. Bundan sonra seçki bülletenləri yenidən möhürlənir, bunu tərəflər imzaları ilə təsdiqləyir.

Qəbul-təhvİL protokolunu seçki sənədlərini verən və qəbul edən şəxslər imzalayırlar. Aktın bir nüsxəsi Dairə Seçki Komissiyasında qalır, digəri Məntəqə Seçki Komissiyasına verilir. Qəbul-təhvİL aktını Məntəqə Seçki Komissiyasının katibi Qeydiyyat jurnalının “daxil olan sənədlər” hissəsində qeydə alır. Qəbul-təhvİL aktı ictimai məlumatdır.

SƏSVERMƏ BİNASININ TƏŞKİLİ

Səsvermə prosedurlarını keçirmək üçün Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri qanunla müəyyən olunmuş qaydalara əməl etməklə, seçkilərə ən azl bir gün qalmış səsvermə binasını təşkil edirlər.

Məntəqə seçki komissiyası təşkil etməlidir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4.a-q*):

- ▶ Seçicilərin qeydiyyat masalarını;
- ▶ Gizli səsvermə kabinələrini: hər 500 nəfər seçiciyə bir kabinə, orada bir qələm olmalıdır.
- ▶ Xüsusi zərflər masası (seçki qutusuna yaxın yerləşdirilməlidir);
- ▶ Quraşdırılmış və möhürlənməmiş seçki qutuları.

Səsvermə binasında şəffaf seçki qutusu nəzərəçarpan yerdə elə qoyulmalıdır ki, seçici heç bir maneə olmadan ona yaxınlaşsın və zərfi qutuya atdıqdan sonra seçki məntəqəsini dərhal tərk etsin.

Seçki məntəqəsində nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4.d; 58.5*):

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiyası üçün təyin olunan versiya (divar siyahısı);
- ▶ Seçicilərin xüsusi siyahısının (olduğu halda) ictimai informasiyası üçün təyin olunan versiya (divar siyahısı);
- ▶ Aparılası seçki qutusunun siyahısının (olduğu halda) ictimai informasiyası üçün təyin olunan versiya (divar siyahısı);
- ▶ Partiyaların siyahıları;
- ▶ Namizədlərin siyahıları;
- ▶ MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
- ▶ Bülletenin hansı halda batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
- ▶ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolu.

DİQQƏT!

Əgər seçki bülletenində daxil olan seçki subyektiç hansı kiç seçkilərdə iştirak etmir, bu haqqda səsvermə binasında nə gizli səsvermə kabinəsində əreizə nəzərə çarpan yerdə dərc edilməlidir.

III HİSSƏ

SƏSVERMƏ GÜNÜ MƏNTƏQƏ
SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ

I FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILMASI VƏ SƏSVERMƏYƏ QƏDƏR KEÇİRİLMƏLİ OLAN PROSEDURLAR

SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILMASI

Seçki məntəqəsi səsvermə günü saat 7-də açılır.

DİQQƏT!

Əgər həmin vaxtadək komissiya üzvlərinin sayı yeddidən az olarsa, bu haqda informasiya dərhal Dairə Seçki Komissiyasına ötürülməli, bu komissiya isə dərhal müvafiq qərar qəbul etməlidir.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri səsvermə günü ərzində onlar üçün ayrılmış xüsusi formalar gəzdirməyə borcludurlar. Qeyd edilən tələbin yerinə yetirilməməsi yuxarı seçki komissiyası tərəfindən intizamı pozmaq kimi qiymətləndirilməli, bu inzibati məsuliyyətin həvalə olunmasının əsasıdır.

SƏSVERMƏ BİNASINDA OLMAQ HÜQUQUNA MALİK ŞƏXSLƏR

Səsvermə binasında olmaq hüququna malikdirlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 8.16; maddə 39.3,6; maddə 42.5; maddə 44.5*);

- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri;
- ▶ Yuxarı seçki komissiya üzvləri və nümayəndələri;
- ▶ Müvafiq Məntəqə Seçki Komissiyasında qeydiyyatda olan seçki subyektlərinin nümayəndələri (eyni seçki subyektinin yalnız 1 nümayəndəsi);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş yerli müşahidəçi orqanını müşahidəçiləri (eyni yerli müşahidə təşkilatının yalnız 1 müşahidəçisi);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş beynəlxalq təşkilatın müşahidəçiləri (eyni beynəlxalq təşkilatın ən çox 2 nümayəndəsi (əlavə olaraq bir tərcüməçi iştirak edə bilər));
- ▶ Medianın akreditə olunmuş nümayəndələri (Mətbuatın və Kütləvi informasiya eyni vasitəsinin ən çoxu 3 nümayəndəsi).

DİQQƏT!

- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik hər bir şəxs mütləq özünün kimliyi və statusunu təsdiq edən nişanı taxmalıdır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 8.17*).
- ▶ Seçki subyektinin (seçkilərdə müstəqil iştirak edən partiyanın, seçki blokunun, seçicilərin təşəbbüs qrupu) nümayəndəsi seçki subyektinin nümayəndəsi yalnız qeydiyyatda olan seçki komissiyası ilə münasibətdə (*Seçki məəcəlləsi – maddə 42.1*).
- ▶ Seçki subyektinin nümayəndəsi kimi həmin və digər seçki subyektini tərəfindən təqdim olunan namizəd seçilə bilməz (*Seçki məəcəlləsi – maddə 42.2²*).

MÜŞAHİDƏÇİNİN, SEÇKİ SUBYEKTİNİN VƏ KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİ NÜMAYƏNDƏLƏRİNİN HÜQUQİ VƏZİYYƏTİ

(Seçki məəcəlləsi – maddə 41)

Müşahidəçilərin və seçki subyekti nümayəndələrinin hüquqları vardır:

- ▶ Səsvermə günü istənilən vaxt səsvermə binasında olmaq, məhdudiyyət olmadan seçki məntəqəsinin ərazisində hərəkət etmək və sərbəst şəkildə, heç bir maneə olmadan səsvermə prosesinin bütün mərhələlərini istənilən yerdən müşahidə etmək;
- ▶ Səsvermə günü istənilən vaxt təmsil etdiyi təşkilatın qeydiyyatdan keçmiş başqa nümayəndəsini əvəz etmək.

Müşahidəçilərin, seçki subyekti və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüququ yoxdur:

- ▶ Seçki komissiyasının funksiyalarına və fəaliyyətinə müdaxilə etmək;
- ▶ Seçicinin öz iradəsini sərbəst ifadə etməsinə təsir göstərmək;
- ▶ Seçicidə hər hansı bir seçki subyektinin xeyrinə və yaxud əksinə təbliğat aparmaq;
- ▶ Hər hansı bir seçki subyektinin rəmz və nişanını gəzdirmək.

SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILIŞINDAN SƏSVERMƏNİN BAŞLANMASINADƏK HƏYATA KEÇİRİLMƏLİ OLAN PROSEDURLAR

Seçki məntəqəsinin açılmasından səsvermənin başlanmasınadək prosedurlar aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilir (Seçki məəcəlləsi – maddə 61- 62):

Seçki məntəqəsi açılan kimi səsvermə gününün Qeydlər kitabı da açılır (Seçki məəcəlləsi maddə – 61.2.a).

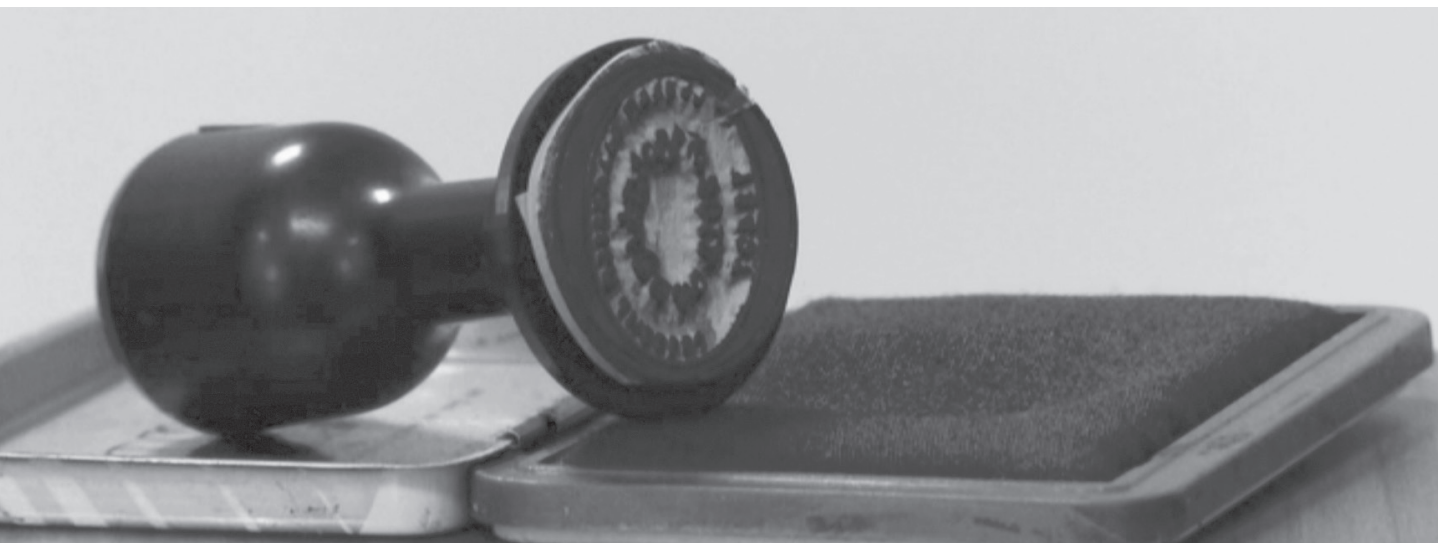
Komissiyanın sədri, seçki məntəqəsi açılan kimi, səsvermə gününün Qeydlər kitabını Məntəqə seçki komissiyasının katibinə verir. Komissiyanın katibi, komissiyanın sədri ilə birlikdə, səsvermə gününün bütün seçki prosedurunu və onların həyata keçirilməsi vaxtını göstərməyə borcludur (Seçki məəcəlləsi – maddə 62.3).

Komissiya katibi Qeydlər kitabının birinci və ikinci səhifələrinə, ancaq lazım olduqda 10- cu və sıradakı səhifələrə də səsvermə binasında olan komissiyanın bütün üzvlərinin ad və soyadlarını əlavə edir (onları təmsil etdikləri subyekti göstərməklə) və səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslərin göstəricilərini (adı, soyadı, təmsil etdikləri təşkilat və ya seçki subyekti) və onları imzalamaqla yoxlatdırır.

II

Komissiyanın sədri Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünün yerləşdirildiyi möhürlənmiş zərfin bütövlüyünü yoxlayır, möhürlü zərfi açır və (möhürün nömrəsini komissiyanın katibi səsvermə günün qeydlər kitabında qeyd edir), (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.b*).

III

Məntəqə Seçki Komissiya sədri komisiya üzvlərinin funksiyalarının bölüşdürülməsi üzrə püşk atır.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri arasında bölüşdürülməli olan funksiyalar:

- ▶ Seçici axınının tənzimlənməsi üzrə komissiya üzvü;
- ▶ Seçicilərin qeydiyyat üzrə komissiya üzvü (hər 300 seçiciyə ən azı bir qeydiyyatçı);
- ▶ Seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət üzrə komissiya üzvü;
- ▶ Aparılacaq seçki qutusunu daşıyan 2 komissiya üzvü (lazım gəldiyi təqdirdə).

DİQQƏT!

Komissiya sədri/müavini/ komissiyanın katibi püşkatmada iştirak etmirlər.

Məntəqə Seçki Komissiyası sədri püşkatmanı keçirənə qədər Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvlərinin sayını bəlişdürülməsi funksiyasının sayına müqayisə etməlidir.

Bu halda, əgər püşkatma keçirilən zaman iştirak edən komissiya üzvlərinin sayı bəlişdürülməli funksiyalardan:

- ▶ **1 nəfər az olarsa**, seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin sayı azaldılır;
- ▶ **2 nəfər az olarsa**, komissiya sədrinin müavini səsvərmə otağında seçicilər axınıni tənzimləyən komissiya üzvünün funksiyasını yerinə yetirir;
- ▶ **3 nəfər az olarsa**, komissiyanın sədri seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünün funksiyasını yerinə yetirir.

İlk növbədə, komissiyanın sədri partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvlərindən aparılması seçki qutusunu daşıyan 2 üzvü seçmək üçün püşk atır (lazım gəldiyi təqdirdə).

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvlərinin sayına görə eyni formada və eyni növdə olan vərəqlər hazırlayır;
- ▶ 2 vərəqdə eyni yazı qələmi ilə funksiyanın adını – “Aparılası seçki qutusunu daşıyan” yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Vərəqləri elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə yerləşdirir;

Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri növbə ilə püşkatma vərəqlərini götürürlər.

DİQQƏT!

Əgər püşkatma ilə seçilmiş aparılası qutunu aparan komissiya üzvü ona verilmiş funksiyanın yerinə yetirilməsindən imtina edərsə, o komissiya üzvünün digər funksiyalarının (axının tənzimləyicisi, qeydiyyatçı, seçki qutusunun və xüsusi zərflərin müşahidəçisi) bölüşdürülməsi üçün keçirilən növbəti püşkatmada iştirak etmə hüququnu da itirir. Qeyd olunan komissiya üzvü üçün funksiya verilməsi məsələsini Məntəqə Seçki Komissiya sədri həll edir.

Komissiyanın katibi püşkatma nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir. (Komissiya üzvləri funksiyanın şamil olunduğunu imzaları ilə təsdiqləyirlər).

Aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvlərinin seçilməsindən sonra, komissiya sədri başqa funksiyaların bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirir.

Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri:

- ▶ Komissiya üzvlərinin sayına müvafiq olaraq eyni formalı və eyni növ vərəqlər hazırlayır;
- ▶ Vərəqdə eyni yazı vasitəsilə funksiyaların adlarını – “Axının tənzimləyicisi”, “Qeydiyyatçı”, “Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi” yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Vərəqləri elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə yerləşdirir;
- ▶ Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri növbə ilə püşkatma vərəqlərini götürürlər.

Komissiyanın katibi püşkatma nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir. (Komissiya üzvləri imzaları ilə funksiyanın şamil edilməsini təsdiq edirlər).

Komissiya üzvünə püşkatma yolu ilə həvalə olunmuş funksiyanın müvəqqəti olaraq komissiyanın başqa üzvünə verilməsi yalnız komissiya sədrinin icazəsi ilə ola bilər ki, bunu da komissiyanın katibi səsvermə gününün Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində qeyd edir. Komissiyanın üzvü funksiyanın verilməsini imzası ilə təsdiq edir. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.z*).

Əgər komissiyanın hər hansı bir üzvü komissiyaya püşkatma proseduru başa çatdıqdan sonra gələrsə, ona funksiyanın verilməsi məsələsini Məntəqə seçki komissiyasının sədri, ona əmək haqqı verilməsi məsələsini isə Dairə Seçki Komissiyası həll edir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.4*).

IV Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki məntəqəsində olan seçki subyektlərinin nümayəndələrindən püşkatma yolu ilə ən azı 2 nümayəndə seçir ki, bunlar da şikayətlərin qeydə alınması prosesinə nəzarət edəcəklər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.5*).

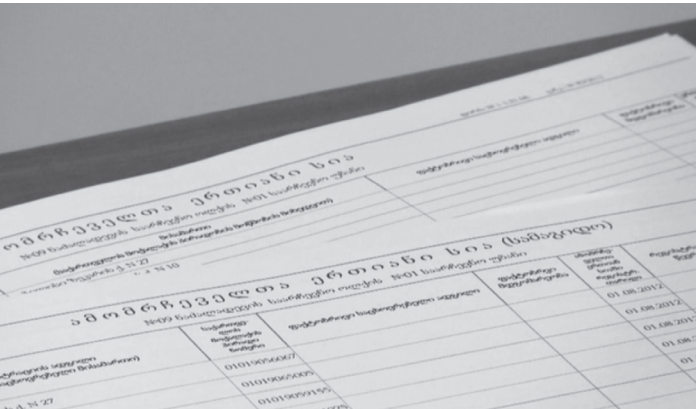
DİQQƏT!

Püşkatmada komissiyanın katibi seçilmiş komissiya üzvünün təyin etdiyi seçki subyektinin nümayəndəsi iştirak etmir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.5*).

V Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri siyahılara əsasən seçicilərin, daxil olmuş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayını elan edir. Komissiya katibi xüsusi zərfin sayından başqa qeyd olunan məlumatları səsvermə günün qeydlər kitabına və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokollarına daxil edir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.6.a-b; maddə 61.9*). Nümayiş protokollarına və səsvermə günün qeydlər kitabına, xüsusi zərflə seçicilərin sayı səsvermə günü bitdikdən sonra daxil olunur.

VI Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri əsas və aparılacaq seçki qutularını yoxlayır və fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.6.q*). Komissiya katibi möhürlərin nömrələrini səsvermə günün qeydkər kitabına daxil edir.

VII Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri materialları komissiya üzvünə verir.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçicilərin qeydiyyatçı komissiya üzvlərinə verir:

- ▶ Əlifba əsasında sıralanmış seçicilərin vahid siyahısını. O, həmçinin seçicilərin xüsusi siyahısını qeydiyyatçılardan birinə verir (əgər o mövcuddursa);
- ▶ Hər növ seçki bülletenlərinin bir bloknotunu (bloknotun övvərəqinə komissiya sədri və qeydiyyatçı komissiya üzvü imza atır. Qeydiyyatçı hər bir bloknotda bülletenin sayının düzgünlüyünü yoxlamalıdır);
- ▶ Markirovka mayesini.
- ▶ Qeydiyyatçıların möhürlərini (möhürlərin nömrələri püşkatma günü Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində göstəriləcəkdir)

DİQQƏT!

- ▶ Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri masada düzülmüş siyahılara uyğun olaraq hər bir qeydiyyat masasına seçicilərin soyadlarının əlifba sırası ilə ardıcılığı vurmalıdır.
- ▶ Əgər Qeydiyyatçının möhürü lazımı saydan az olarsa və ya möhür zədələnibsə, Komissiya sədrinin qərarı ilə Qeydiyyatçıların sayı azalır.

VIII Yoxlama vərəqi dəldurulur (*Seçki məcəlləsi – maddə 61.10*).

[illegible]

Komissiya üzvlərinə materiallar təqdim edildikdən dərhal sonra, səsvermə başlandıqdan yoxlama vərəqi doldurulmalıdır (birinci seçicini gözləməyin!).

Birinci seçici gələn kimi seçici qeydiyyatdan keçir və seçki bülletenini götürür, bundan sonra isə komissiyanın katibi yoxlama vərəqinə birinci seçicinin göstəricilərini daxil edir və seçiciyə imzaladır. Yoxlama vərəqində həmçinin onların seçki qutusuna atılmasının dəqiq vaxtı da qeyd edilir. Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, digər nüsxəsini isə aparılacaq seçki qutusuna atır (mövcud olduğu təqdirdə), üçüncü nüsxəsini isə seçki qutularında mövcud olan yoxlama vərəqləri ilə sonrakı müqayisə məqsədilə saxlayır.

Yoxlama vərəqinin göstəriciləri səsvermə günü Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edilir.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər seçici tərəfindən təqdim oları şəxsiyyət vəsiqəsini təsdiq edən sənətdə qeydiyyat ünvan göstərilməyibsə, Komissiya katibi qeyd olunan məlumatı müvafiq siyahıdan nəzarət vərəqəsinə köçürməlidir.
- ▶ Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra komissiya sədri Dairə seçki komissiyasına qutunun möhürlənməsi, yoxlama vərəqinin (vərəqlərinin) qutuya (qutulara) atılması, barədə məlumat verir.

II FƏSİL. SƏSVERMƏ PROSESİ

SƏSVERMƏNİN KEÇİRİLMƏSİ

(Seçki məcəlləsi – maddə 60; maddə 64; maddə 65)

Səsvermə səsvermə günü (21 oktyabr) saat 08:00-dan saat 20:00-dək keçirilir.

Səsvermə proseduru aşağıdakı qayda və ardıcılığa əməl edilməklə keçirilir:

I Səsvermə otağına daxil olan kimi seçici ,axını tənzimləyən şəxsin yanına gedir və markirovka yoxlanılması prosedurundan keçir.

Seçici axınını tənzimləyicisi:

- ▶ Seçki məntəqəsinə daxil olan seçicilərin axınını tənzimləyir;
- ▶ Seçicidən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu təqdim etməsini tələb edir;
- ▶ Ultrabənövşəyi fənərlə, seçicinin markirovkadan keçib-keçmədiyini yoxlayır;
- ▶ Seçicilər üçün ayrılmış qeydiyyat masasının yanında nə qədər seçicinin durduğunu yoxlayır. Əgər qeydiyyat masasının yanında iki nəfərdən çox seçici durursa, səsvermə otağına növbəti seçicinin daxil olmasını müvvəqqəti yubandırır;
- ▶ Seçiciyə göstəriş verir ki, onun soyadının seçicilər siyahısında birinci hərfinin göstərildiyi qeydiyyat masasına yaxınlaşsın.

DİQQƏT!

Əgər qurğu aşkar etsə ki, seçici artıq markirovka olunub, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur, onun kimliyi isə Qeydlər kitabına daxil edilir.

II Seçici qeydiyyatdan keçmək üçün qeydiyyatçının yanına gedir.

Seçicilərin qeydiyyatçısı:

- ▶ Seçicidən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu təqdim etməsini xahiş edir.

DİQQƏT!

Əgər vahid siyahıda seçici haqqında məlumat tapılmadısa:

- ▶ Məntəqədə elektron siyahıların mövcud olduğu təqdirdə, göstəricilərin yoxlanılmasında məsuliyyət daşıyan şəxs seçicini elektron siyahıda axtarmaq və onun qeydiyyatda olduğu məntəqə haqqında məlumat verməyə borcludur;
- ▶ Məntəqədə elektron siyahıların mövcud olmadığı təqdirdə, göstəricilərin yoxlanılmasına məsuliyyət daşıyan şəxs seçici haqqında məlumat almaq üçün Dairə Seçki Komissiyası və yaxud da MSK-nın qaynar xətti ilə əlaqə saxlamalıdır.
- ▶ Vahid siyahıda “xaricdədir”, “xaricdə yerləşir” və yaxud “konsulluq qeydiyyatındadır” statusa malik olan seçici, səsvermədə ümumi qaydada iştirak edir.
- ▶ Təqdim edilən sənəddə/sənədlərdə qeyd edilən seçicinin qeydiyyat məlumatlarını və seçicilərin siyahısında olan məlumatlara uyğun olaraq yoxlayır. Seçici seçkilərdə iştirak edir, əgər seçicilərin müvafiq siyahısında Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi, cinsiyyəti və fotosəkillə birlikdə, tamamilə aşağıda göstərilən məlumatlardan 3-nə uyğun olarsa:
 - Adı;
 - Soyadı;
 - Doğum tarixi (gün, ay, il);
 - Ünvanı (Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi və ya agentliyin məlumat bazasına görə);

- Təqdim edilən sənəddə/sənədlərdə və seçicilərin siyahısında olan fotosəkillərin və seçicinin üzünün bir-birinə uyğunluğunu yoxlayır.

DİQQƏT!

- Əgər seçicilər haqqında məlumatlar yoxlandığında məlum olsa ki, təqdim edilən sənədlərdə qeyd edilən seçicinin qeydiyyat məlumatları (fotosəkildən başqa) seçicilərin siyahısında olan məlumatlarla uyğundur, ancaq seçicilər qeydiyyatçısı hesab etsə ki, bu seçicinin təqdim etdiyi sənədin surəti seçicilərin siyahısında olan fotosəkillə uyğunlaşdırmır, bu halda o məntəqə seçki komissiyasına müraciət edir, komissiya isə aşağıda göstərilən prosesləri həyata keçirdikdən sonra səsvermədə iştirak etmək üçün ona icazə verir.
 - Əgər məntəqə seçki komissiyasının sədri qeyd edləni təsdiq edirsə, məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermə günü Qeydiyyat kitabında nəzərdə tutulan səhifədə uyğunsuzluğunu, seçicinin adını, soyadını və seçicilər siyahısında onun nömrəsini qeyd edir. Bu qeyd Məntəqə seçki komissiyasının sədri və katibi tərəfindən imza ilə təsdiqlənəcək.
 - Əgər Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri bunu təsdiq etməzsə, seçicinin qeydiyyatçısının səsvermə günü Qeydiyyat kitabında nəzərdə tutulan səhifədə öz şəxsi fikrini qeyd etmək hüququ vardır.
 - Yuxarıda qeyd edilən hallarda Məntəqə seçki komissiya katibi təqdim edilən sənədin fotosurətini qeydiyyat kitabına əlavə edəcəkdir və bunu imzası ilə təsdiqləyir. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.2.b; maddə 65.2¹*)
- Seçicilərin siyahısında seçicinin olması təsdiq edildiyi təqdirdə, onun markirovkasını həyata keçirir (penitensiar müəssisələrində, xəstəxanalarda və başqa müalicə müəssisələrində (xəstəyə qarşı) markirovka edilmir);

DİQQƏT!

- ▶ Markirovka sağ əlin başbarmağın və ya işarə barmağın dırnağına edilir, əgər qeyd olunan hərəkəti etmək mümkün olmayır – sağ əlin digər barmaqlarına, lakin əgər buna mümkün olursa, həmin qayda ilə sol ələ edilir;
- ▶ Markirovka prosedurundan imtina olunduğu təqdirdə seçicinin səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və ona seçki bülleten verilmir.
- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının müvafiq qrafasında imza atır, sonra isə seçici seçki bülleteninin/bülletenlərinin alındığını öz imzası ilə təsdiq edir;

DİQQƏT!

Əgər səsvermə prosesində bəlli olsa ki, seçici seçki siyahısında digər seçicinin soyadının qrafasında imza atıb, bu zaman seçici soyadının ardınca imza atmalı. Qeyd olunan haqqında isə Qeydiyyatçı izahat yazmalıdır (seçicinin ad və soyadını qeyd etməklə).

- ▶ Seçki bülleteninin verilməsi zamanı onun arxa səhifəsində müvafiq qrafada imza atır və bülleteni xüsusi möhürlə təsdiqləyir.

DİQQƏT!

Qeydiyyatçı funksiyasının başqasına verildiyi təqdirdə, qeydiyyatçı siyahılarda seçi cilərin imzaları və onun tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saymağa borcludur (sədrə təhvil verilmiş xarab edilmiş bülletenlər daxil olmaqla) və nəticələri sədrə bildirir; Uyğunluq olmadığı halda, izahat yazmalıdır; Bu izahat səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.

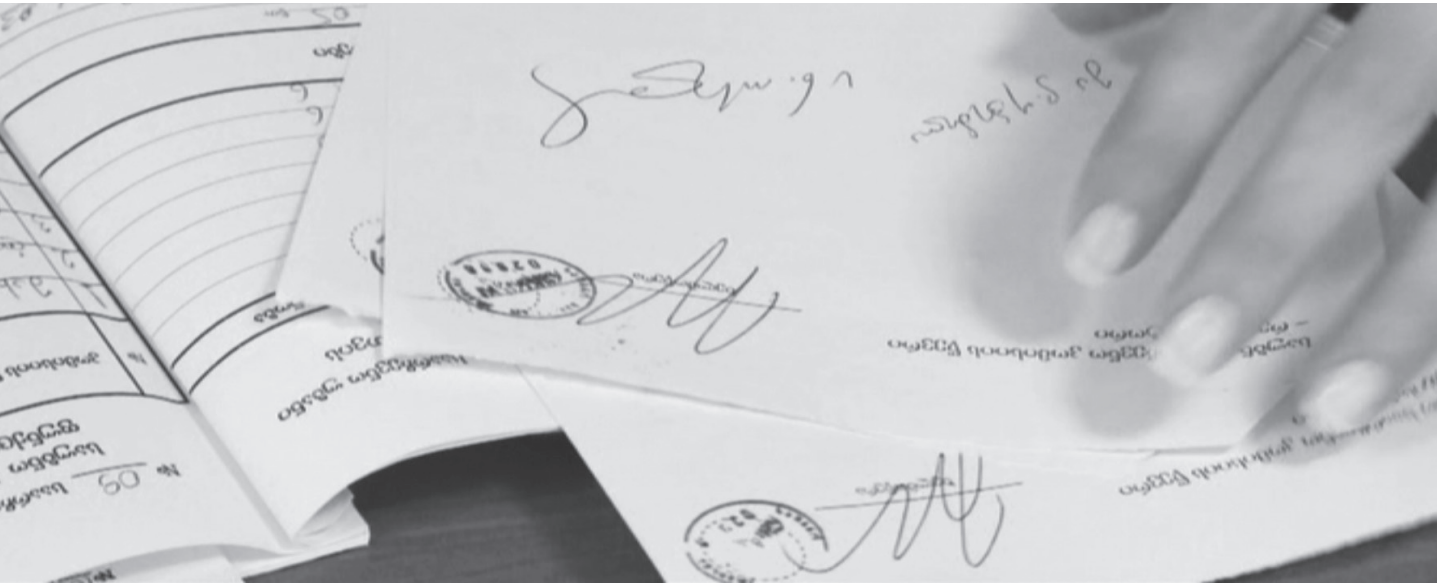
III

Səsvermə kabinetinə daxil olur və seçki bülletenini doldurur. Seçici bülletenini doldurarkən başqa şəxsin iştirakı qadağandır.

DİQQƏT!

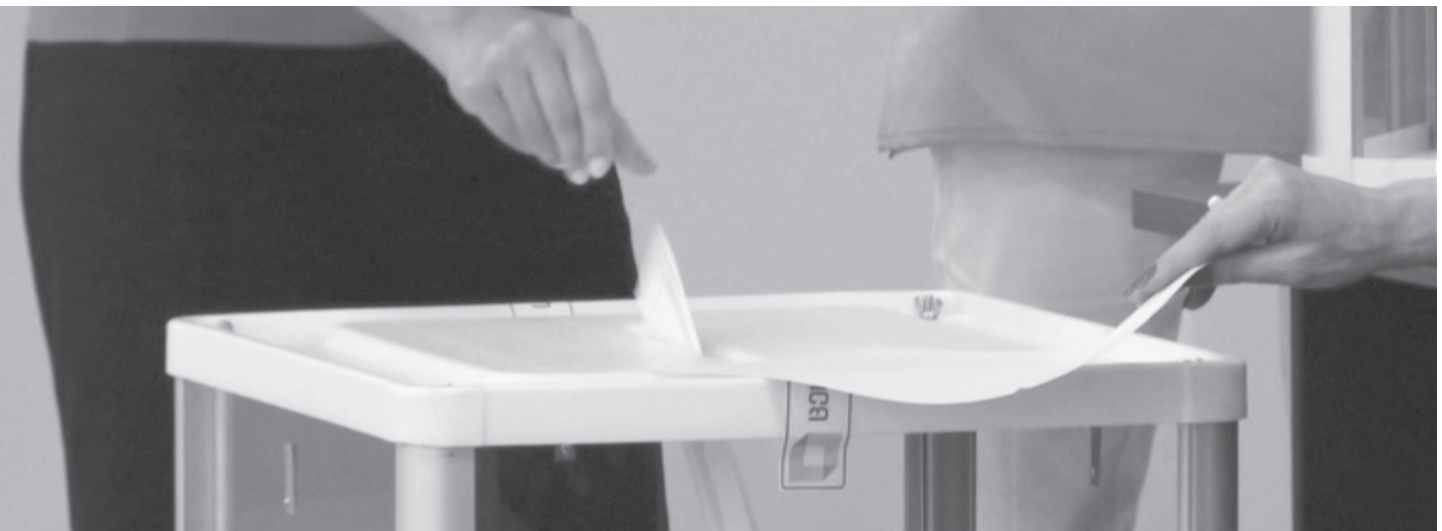
- ▶ Əgər seçici bülleteni müstəqil surətdə doldura bilmirsə, onun kömək üçün istənilən, komissiya üzvlərindən, seçki subyektlərinin nümayəndələrindən, namizədlərdən və müşahidəçilərdən başqa, onun üçün arzu edilən şəxsə kömək üçün müraciət etmək hüququ vardır (*Seçki məəcəlləsi maddə – 65.3*).
- ▶ Əgər seçicinin və ya Məntəqə seçki komissiyası üzvünün seçki bülleteni və ya xüsusi zərfi xarab oldu, onlar bu haqda komissiya sədrinə bildirməlidirlər. Komissiya sədrinin tapşırığı ilə seçicinin qeydiyyatcısı seçicinin xarab olmuş seçici bülletenini xüsusi zərfi yenisi ilə dəyişir. Komissiya sədri seçicinin yanında xarab olmuş seçici bülletenin/xüsusi zərfin küncünü kəsir, yazır ki “xarab olub” və imzalayır. Komissiya sədri xarab olmuş bülleteni ayrı saxlayır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.4*).

IV

Seçicayrıca duran masaya yaxınlaşır və xüsusi zərflərin nəzarətçisinin göstərişi ilə xüsusi zərfləri götürür, bülleteni onda yerləşdirir.

Seçki qutusu və xüsusi zərflərin nəzarətçisi seçicinin əlində yalnız bir zərf olduğuna əmin olduqdan sonra, seçki qutusunu açır və seçiciyə xüsusi zərfləri seçki qutusuna atmağı işarə edir.

V

Seçici xüsusi zərfləri seçki qutusuna atır.

DİQQƏT!

- ▶ Seçki qutusunun yanına eyni vaxtda bir nəfərdən çox seçicinin getməsi yolverilməzdir;
- ▶ Müşahidəçinin, seçki subyekti nümayəndəsinin seçki qutusuna, seçki qutusuna xüsusi zərflərin atılmasını müşahidə etmək hüququ vardır.

VI

Zərfləri qutuya atdıqdan sonra seçici seçki binasını tərk edir

“Fiziki vəziyyətinə” görə seçici tərəfindən səsvermə prosesi

(Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci il 21 iyun tarixli №20/2012 qərar)

Fiziki vəziyyətinə, əsasən də yuxarı ətraf orqanları olmadığına görə səsvermə prosedurunu müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) yerinə yetirə bilməyən (markirovka, bülleteni almaq barədə imza, bülletenin seçki qutusuna atılması) seçici, aşağıdakı prosedurlar nəzərə alınmaqla səsvermədə iştirak edir:

- ▶ Seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir;
- ▶ Seçicilərə seçki bülleteni verilərkən seçiciləri qeydə alan seçicilərin vahid siyahısında “Seçicinin imzası” qrafasında “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir;
- ▶ Seçicinin kömək üçün komissiya üzvlərindən, seçki subyektlərinin nümayəndələrindən, namizədlərdən və müşahidəçilərdən başqa, istənilən şəxsə kömək üçün müraciət etmək hüququ vardır;
- ▶ Həmin seçicinin əvəzinə, onun iştirakı ilə, seçki bülletenini səsvermə kabinetində bülletenin doldurulmasında ona kömək göstərən şəxs xüsusi zərfə qoyur və sonra seçki qutusuna atır.

Seçkilər günü səsvermə binasının və onun ətraf ərazisində asayişinin qorunması

(Seçki məəcəlləsi – maddə 59)

Seçkilər günü səsvermə binasının asayişinin qorunmasına Məntəqə seçki komissiyasının sədri məsullıyyət daşıyır. Məntəqə seçki komissiyasının sədri tərəfindən səsvermə binasında asayışı qorumaq məqsədilə qəbul olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi seçki komissiyasının üzvləri üçün, səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslər və seçicilər üçün məcburidir.

Səsvermə işinə mane olunduğu və asayiş pozulduğu halda Məntəqə seçki komissiyasının hüququ vardır ki, asayışı pozan şəxsi komissiyanın yerləşdiyi binadan çıxarsın. Asayışı pozan şəxs binadan çıxarıldığı təqdirdə müvafiq protokol tərtib olunur, ona komissiyanın sədri və üzvləri imza atırlar. Qeyd olunan faktla qeydlər kitabında qeydə alınır.

DİQQƏT!

- ▶ Silahlı şəxslərin səsvermə binasına daxil olması qadağandır.
- ▶ Əgər səsvermə binasında və ya onun ətrafındakı ərazidə səsvermənin keçirilməsinə və yaxud seçki sənədlərinin təhlükəsiz yerdəyişməsinə təhlükə yaranarsa, bu zaman Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin tələbi ilə polis işçiləri çağırılır və pozuntu aradan qaldırılana qədər onlar səsvermə binasında/ətraf ərazidə qala bilərlər.
- ▶ Səsvermə binasının ətraf teritoriasında, lakin səsvermə binasında yox, polis işçiləri Məntəqə Seçki Komissiyasının sədrinin tələbi ilə və onun razılığı olmadıqda da ola bilər, əgər bu ictimai qaydanın pozulmasının qarşısını almaq üçün mütləq lazımdırsa – bu cür vacibliyin aradan qaldırılması ilə polis işçisi Məntəqə Seçki binasının ətraf teritoriasını tərk etməlidirlər.

PROSESİNİN MÜVƏQQƏTİ DAYANDIRILMASI

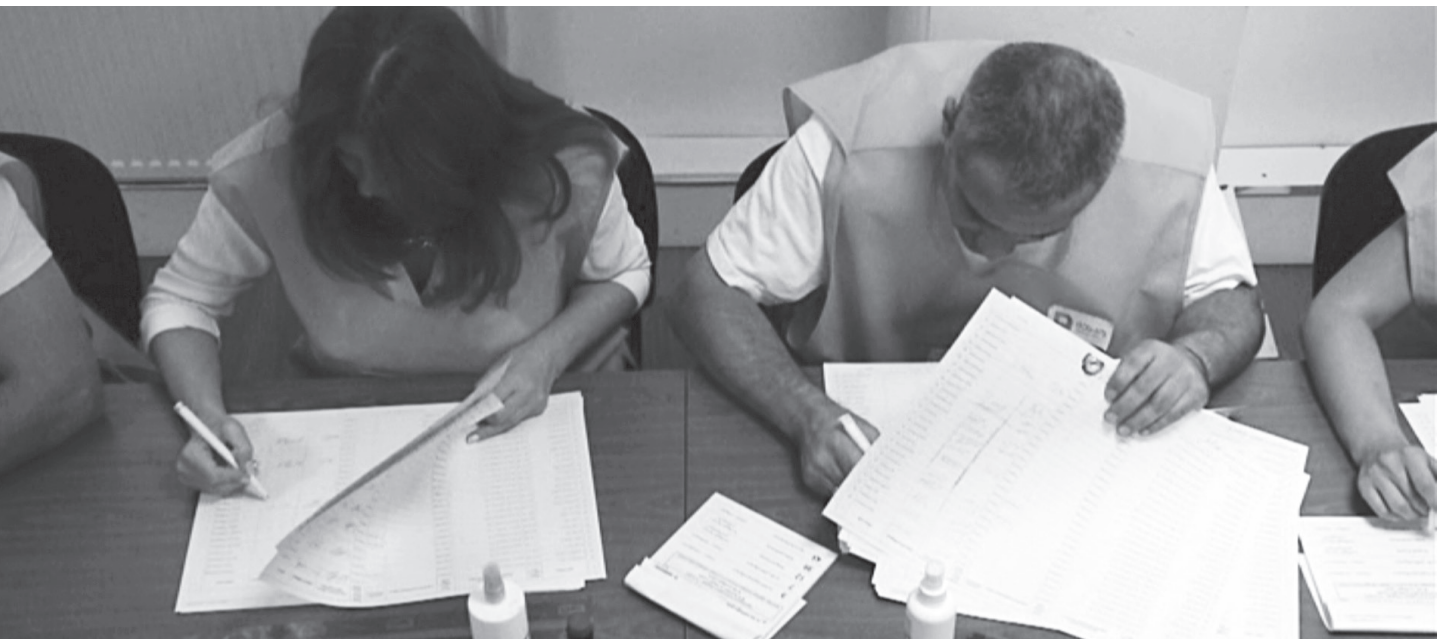
Səsvermə zamanı səsvermə binanın bağlanması, səsverməni bitirmək və ya dayandırmaq qadağandır. Əgər hər hansı bir vəziyyət səsvermə prosesinin gedişinə maneçilik törədirsə, Məntəqə seçki komissiyasının sədri dərhal bu barədə Dairə seçki komissiyasına məlumat verməli və müvafiq göstərişlər gözləməlidir.

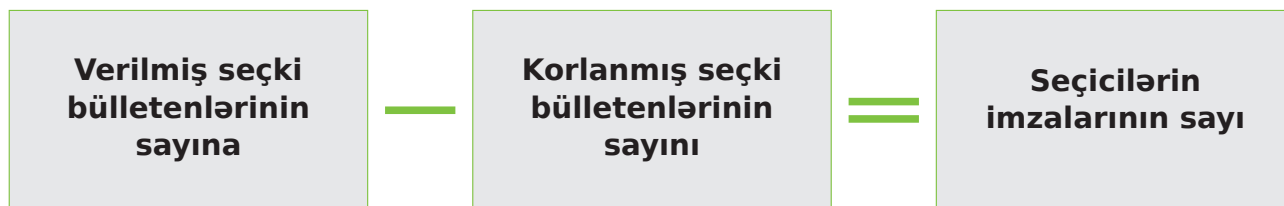
İSTİRAK EDƏN SEÇİCİLƏRİN QEYDƏ ALINMASI

(Seçki məəcəlləsi – maddə 65.6)

TÖVSIYYƏ

Seçicilərin qeydiyyatçıları saat 10:00, 12:00, 15:00 və 17:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, həmçinin punksiyanın müvəqqəti verildiyi halda, seçicilərin siyahılarında seçicilərin imzalarını və onlar tərəfindən verilmiş seçki bülletenlərin miqdarını (komissiya sədrinə təhvil verilmiş korlanmış bülletenlər nəzərə alınmaqla) saysınlar və qeyd olunan məlumatların düzgünlüyünü yoxlamaq məqsədilə komissiya sədrinə bildirməlidirlər:

Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır (orada göstərilən məlumatları səsvermə günün yekun protokolunda nəzərə almaq məqsədilə), bu isə səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.

Komissiyanın katibi seçicilər siyahısına seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının sayını saat 12:00-da və saat 17:00-dakı vəziyyətinə əsasən Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokolunda səsvermə gününün Qeydlər kitabına daxil edir və bu barədə Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verir.

APARILASI SEÇKİ QUTUSU VASİTƏSİLƏ SƏSVERMƏ

Aparılası seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə seçkilər günü saat 09:00-dan saat 19:00-dək keçirilir. Səsvermə başa çatıqdan sonra seçki qutusunun xüsusi kəsiyi dərhal möhürlənir. Aparılası seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 66.1, 66.10*).

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin öz arzularına müvafiq olaraq, aparılası seçki qutularının vasitəsilə səsvermə prosedurunı müşahidə etmək hüququ vardır. Aparılası seçki qutusu vasitəsilə səsvermə zamanı avtomobildən istifadə edildiyi təqdirdə, Məntəqə seçki komissiyası avtomobildə səsvermə binasında iştirak etmək hüququna malik şəxslərdən səs vermə yolu ilə müəyyənləşdirilmiş 2 müşahidəçi üçün yer ayırmağa borcludu. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 66.4; 66.5*):

Məntəqə seçki komissiyasının sədri aparılasi seçki qutusunu daşıyıcı olan komissiya üzvlərinə verir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 66.3*):

- ▶ Yoxlama vərəqəsinin yerləşdirildiyi möhürlənmiş aparılasi seçki qutusunu;
- ▶ Aparılasi seçki qutusunun siyahısını;
- ▶ Xüsusi zərfləri (aparılasi seçki qutusunun siyahısında seçicilərə uyğun olaraq);
- ▶ Seçicilərin qeydiyyatçısı tərəfindən imzalanmış və xüsusi möhürlə təsdiq edilmiş lazımi sayda seçki bülletenləri.
- ▶ Aparılasi seçki qutunun dəliyinə möhürlənməsi üçün möhür.

Komissiya katibi səsvermə günü Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə aparılasi seçki qutusunu aparan komissiya üzvlərinə verilən seçki bülletenlərinin sayını və aparılasi seçki qutusunu seçki məntəqəsindən aparılan vaxtı daxil edir.

DİQQƏT!

- ▶ Aparılasi seçki qutusu vasitəsi ilə səsvermədə iştirak edən seçiciyə markirovka tətbiq olunmur (*Seçki məəcəlləsi – maddə 64.5*).
- ▶ Əgər aparılasi seçki qutusunun möhürü pozulubsa, aparılasi seçki qutusunu aparan komissiya üzvləri dərhal komissiyanın sədrinə bildirməlidirlər, izahat tərtib edib səbəbi göstərməklə və birgə olan şəxslərə birlikdə imza atmalıdırlar.

“Fiziki vəziyyətinə” görə seçici tərəfindən aparılasi seçki qutusu vasitəsilə səs verildiyi təqdirdə, aparılasi seçki qutusu siyahısının “Seçicinin imzası” qrafasında –aparılasi seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvü “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir.

Həmin seçicinin əvəzinə bülleteni onun tərəfindən seçilmiş şəxs (seçki komissiyası üzvündən, namizəddən, seçki subyekti nümayəndələrindən və müşahidəçilərdən başqa) doldurur, xüsusi zərfə yerləşdirir və zərfi aparılasi seçki qutusuna atır (Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci il 21 iyun tarixli №20/2012 qərarı).

Aparılasi seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvləri səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının katibinə istifadə olunmamış bülletenləri və xüsusi zərfləri verməlidirlər.

DİQQƏT!

- ▶ Komissiya katibi aparılasi seçki qutusunun siyahısında mövcud olan imzaların, istifadə edilməmiş və ya korlanmış seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayının düzgünlüyünü yoxlayır. Qeyri-dəqiqlik aşkar olduqda aparılasi seçki qutunu aparan komissiya üzvləri səbəbi göstərməklə izahat yazmalıdırlar. İzahatda qeyd olunan məlumat müvafiq səsvermə nəticələrinin yekun protokolu və məlumatlarında nəzərdə tutulmalıdır və səsvermə nəticələrinin yekun protokolu/protokollarında əlavə olunmalıdır.
- ▶ Komissiyanın katibi seçicilərin imzalarının sayını aparılasi qutunun siyahısında, istifadə olunmamış seçki bülletenlərinin sayını, həmçinin seçki məntəqəsinə aparılasi seçki qutunun gətirilmə vaxtını qeydlər kitabına daxil edir.
- ▶ Komissiyanın sədri istifadə olunmamış bülletenləri və zərflərin küncünü kəsir, xarab olmuşdur yazır və imzası ilə təsdiqləyir.

III FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANMASI, SƏSVERMƏNİN NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUNLAŞDIRILMASI

SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANMASI

Saat 20:00-da seçki başa çatır və seçki binası bağlanır.

Bu vaxta qədər növbədə durmuş seçicilər səs verə bilərlər. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin tapşırığı ilə, komissiya üzvlərindən biri növbədə durmuş seçicilərin soyadları və adlarını qeydə alır və onların sayını Məntəqə seçki komissiyasının sədrinə bildirir, o isə məlumat verir ki, səsvermədə yalnız növbədə duran seçicilər iştirak edə bilərlər; katib isə onların sayını Qeydlər kitabına daxil edir. Bundan sonra məntəqə seçki komissiyası seçki qutusunun kəsiyini möhürləyir (*Seçki məəcəlləsi - maddə 65.8*).

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səs səs səs hesablanarkən səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərdən başqa, bütün şəxslərin seçki məntəqəsini tərk etməsini təmin etməlidir. Məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermə gününün Qeydlər kitabında səs hesablanan zaman səsvermə binasında olan şəxslərin kimliyini göstərməlidir.

DİQQƏT!

Səsvermə binası bağlandıqdan sonar, səsvermə binasına daxil olmaq və səsvermə binasını tərk etmə hüququ səsvermə binasında olma hüququ olan şəxslərin var.

Səsvermə başa çatdıqdan sonra, püşkatma başlayana kimi komissiyanın sədri seçicilərin hər bir qeydiyyatçısına, verilmiş və korlanmış bülletenlərin sayını, həmçinin seçicilərin imzalarının sayını, onların əlində olan vahid və xüsusi siyahılarda saymağı tapşırırsın (onlar tərəfindən yazılmış izahatda qeyd olunan məlumatı nəzərə alaraq):

**Verilmiş seçki
bülletenlərinin
sayına**

**Korlanmış seçki
bülletenlərinin
sayını**

**Seçicilərin
imzalarının sayı**

DİQQƏT!

- ▶ Əgər bərabərlik baş tutmursa, seçicilərin qeydiyyatçısı yenidən saymalı və miqdarı dəqiqləşdirməlidir. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, seçicilərin qeydiyyatçısı izahat yazmalıdır (səbəbi göstərilməklə), bu isə yekun protokolunaa əlavə edilməlidir.
- ▶ Qeydiyyatçıların izahatlarında (mövcud olduğu təqdirdə) verilmiş göstəricilər səsvermənin yekun protokolunun tərtibi zamanı nəzərə alınmalıdır.
- ▶ Yuxarıda göstərilən məlumatlar məlum olduqdan sonra, vacibdir ki, qeydiyyatçılar həmçinin səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını bütün növ siyahıda saysınlar. Komissiya sədri məlumatları Dairə seçki komissiyasına verir.

SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN SƏSLƏRİN HESABLANMASI PROSEDURU ÜÇÜN TƏŞKİLİ

Komissiyanın sədri səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə dörd sayıcı seçir, müşahidəçilər isə öz tərkiblərindən, qarşılıqlı razılaşma əsasında iki nəfərdən çox olmamaq şərtilə nəzarətçi seçirlər. Əgər müşahidəçilər öz aralarında razılığa gələ bilmirlərsə, onlardan iki nəzarətçini püşkatmayolu ilə komissiyanın sədri seçir (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.1*).

Sayıcların aşkar edilməsi üçün püşkatma aşağıdakı qaydalara əməl etməklə keçirilir:

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Komissiya üzvlərinin sayına müvafiq olaraq bir forma və növdə vərəqlər hazırlayır;
- ▶ Vərəqlər üzərində eyni rəngli qələmlə funksiyaların “Birinci sayıcı”, “İkinci sayıcı və “Üçüncü sayıcı” adlarını yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Püşkatma vərəqləri elə qatlayır ki, onlarda mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə qoyur.

Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri püşkatma vərəqlərini götürürlər. Komissiyanın katibi püşkatmanın nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.v*).

Komissiyanın sədri püşkatma yolu ilə 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçir, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə əsl və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.2*).

DİQQƏT!

Seçki subyektlərinin nümayəndələri olan, təyin olunmuş komissiya üzvləri tərəfindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılar, püşkatmada iştirak etmirlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.2*)

Komissiyanın sədri və sayıcılar seçki məntəqəsini səslerin sayılması proseduru üçün hazırlayırlar:

- ▶ Sayıcılar masanın bir tərəfində yer tuturlar;
- ▶ Komissiyanın sədri elə yerdə əyləşir ki, o bütün sayıcıları görə bilsin;
- ▶ Püşkatma ilə seçilən iki nümayəndə və iki müşahidəçi sayıcıların yanında yer tutsunlar;
- ▶ Komissiyanın katibi sədrin yanında əyləşir və Səsvermə günün qeydlər kitabını doldurur;
- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik digər şəxslər (sayıcılardan) iki metr aralıda yer tuturlar (*Seçki məəcəlləsi-maddə 68.3*).

Komissiyanın sədri sayıcıların masalarına aparmalıdır:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısını, xüsusi siyahını, aparılmalı seçki qutusunun siyahısını;
- ▶ İstifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ▶ Korlanmış seçki bülletenləri;
- ▶ Əsas və daşınan seçki qutularını;
- ▶ Müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqini;
- ▶ Kalkulyator.

SEÇKİ QUTUSU AÇILANADƏK HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ PROSEDURLAR

(Seçki məcəlləsi – maddə67)

Sayıclar səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi miqdarını ardıcılıqla sayırlar (Seçki məcəlləsi –maddə 67.3):

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısı əsasında;
- ▶ Xüsusi siyahı əsasında (mövcud olduğu təqdirdə);
- ▶ Aparılası seçki qutusunun siyahısı əsasında əsasında (mövcud olduğu təqdirdə).

Məntəqə seçki komissiyasının katibi nəticələri (qeydiyyatçı tərəfindən yazılmış izahatda göstərilmiş məlumatları nəzərə alaraq) dərhal nümayiş protokoluna və Qeyd kitabına daxil edir.

SEÇİCİLƏRİN SİYAHILARININ, KORLANMIŞ VƏ İSTİFADƏ EDİLMİŞ SEÇKİ BÜLLETENLƏRİNİN MÖHÜRLƏNMƏSİ

Komissiya katibi istifadə edilməmiş bülletenlərin kənarlarını kəsir, sonra ayrı-ayrılıqda paketlərə yerləşdirir:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısını;
- ▶ Seçicilərin xüsusi siyahısını;
- ▶ Aparılası seçki qutusunun siyahısını.
- ▶ İstifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ▶ Korlanmış seçki bülletenlərini;
- ▶ Qeydiyyatçıların möhürlərini.

Sayıclar hər bir paketin üzərində seçki məntəqəsinin adını və nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü göstərir. Paketlər möhürlənir, möhür zolağında sayıcı və komissiyanın sədri imza atırlar.

Qeyd edilən prosedur bitdikdən sonra Məntəqə seçki komissiyasının katibi **seçicinin surətinin və təqdim etdiyi sənədlə/seçici siyahısında olan fotosəkil ilə bir-birinə uyğun gəlmədiyi halda**, eləcədə səsvermə günü qeydiyyat kitabı üçün əlavə olunan sənədlərinin cəmini qeyd edir (məlumatları qeydiyyat kitabına qeyd edir).

Məntəqə seçki komissiyasının katibi qeyd edilən sənədi möhürləyir; möhürlənmiş zərfdə seçki məntəqəsinin adını, nömrəsini, sənədlərin adını göstərir və imzalayır.

APARILASI SEÇKİ QUTUSUNUN AÇILMASI

(Seçki məcəlləsi –maddə 68.1,2,4)

Komissiya ilk növbədə aparılası seçki qutusunu açır.

Komissiyanın sədri, komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə seçki qutusunun möhürünün bütövlüyünü yoxlayır.

DİQQƏT!

Əgər möhürün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edilərsə, lakin Məntəqə seçki komissiyası belə hesab edərsə ki, təqdirdə, bu Seçki Məcəlləsinin tələblərini pozmağa səbəb olmamışdır, komissiyanın sərəncamı ilə səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru davam etdirilir. Əks təqdirdə, komissiya sərəncamla qutunun möhürlənməsi barədə qərar qəbul edir Dairə Seçki Komissiyasına təqdim olunur.

Sayıclar aparılası seçki qutusunda olan xüsusi zərfləri masanın üzərinə yerləşdirirlər, bundan sonra isə:

- ▶ Aparılası seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar;
- ▶ Aparılası seçki qutuda mövcud olan yoxlama vərəqini komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqəsi ilə tutuşdururlar;
- ▶ Əgər pozuntu aşkar edilməzsə, komissiyanın sədri sayıcılara xüsusi zərfləri aparılası qutuya müvəqqəti qaytarmaq göstərişini verir.

DİQQƏT!

Əgər yoxlama vərəqi aşkar edilməsə və ya o müqayisə üçün saxlanılmış yoxlama vərəqindən əsaslı surətdə fərqlənərsə, aparılacaq qutuda aşkar edilmiş bütün xüsusi zərflər və bülletenlər paket halında bağlanır və “Batıldır” sözləri yazılır, komissiya səslərin sayılması prosedurları başa çatdırıldıqdan sonra möhürlənmiş zərfləri başqa sənədlərlə birlikdə Dairə Seçki Komissiyasına təqdim edir.

ƏSAS SEÇKİ QUTUSUNUN AÇILMASI

(Seçki məcəlləsi – maddə 68.1,2,5)

Komissiya sədri, komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə seçki qutusunda möhürün bütövlüyünü yoxlayır.

DİQQƏT!

Əgər möhürün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edilərsə, ancaq komissiyanın bunun Seçki Məcəlləsinin tələblərinin pozulmasına səbəb olmadığını hesab etdiyi təqdirdə, komissiyanın sərəncamı ilə səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru davam etdirilir. Əks təqdirdə, seçki qutusu möhürlənir və komissiyanın sərəncamı ilə dərhal Dairə Seçki Komissiyasına verilir.

Sayıclar:

- ▶ Əsas seçki qutusunda mövcud olan xüsusi zərfləri və seçki bülletenlərini masanın üzərinə düzürlər;
- ▶ Əsas seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onu komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə tutuşdururlar.

DİQQƏT!

Əgər yoxlama vərəqi aşkar edilməzsə və ya o müqayisə üçün saxlanılmış yoxlama vərəqindən əsaslı surətdə fərqlənərsə, bütün xüsusi zərflər və seçki bülletenləri qablaşdırılır, möhürlənir, müvafiq protokol tərtib olunur və dərhal Dairə Seçki Komissiyasına verilir.

Əgər hər bir şey qaydadadırsa, sayıcılar bir-birinə əsas və aparılası seçki qutusundan götürülən xüsusi zərfləri qatır və seçki bülletenlərini saymağa başlayırlar.

SEÇKİ BÜLLETENLƏRİNİN ÇEŞİDLƏNMƏSİ

(Seçki məcəlləsi- maddə 69)

Birinci sayıcı:

- ▶ Xüsusi zərfdən seçki bülletenini çıxarır;
- ▶ Seçki bülletenlərinin düzgünlüyünü yoxlayır;
- ▶ Kimə səs verildiyini elan edir;
- ▶ Seçki bülletenini seçki subyektlərinə uyğun olaraq sayıcılara verir;
- ▶ Xüsusi zərfləri ayrıca qoyur.

Sayıclar ayrı-ayrılıqda düzürlər:

- ▶ Hər bir seçki subyektinə verilmiş səsələrə uyğun olaraq bülletenləri;
- ▶ Müəyyən olunmamış numunənin bülletenlərini;
- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri;
- ▶ Şübhəli hesab olunan bülletenləri.

Müəyyən olunmuş nümunənin seçki bülleteni yalnız o halda batil hesab oluna bilər, əgər :

- ▶ Xüsusi zərf müəyyən olunmuş nümunədən deyilsə;
- ▶ Xüsusi zərfdə müəyyən olunmuş miqdardan çox seçki bülleteni aşkar edilmişdirsə;
- ▶ Seçki bülleteni seçki qutusunda xüsusi zərfdə aşkar edilmişdirsə;
- ▶ Seçki bülleteni seçicilərin qeydiyyatçısının imzası və xüsusi möhürü ilə təsdiqlənməyibsə;
- ▶ Seçicinin hansı seçki subyektinə səs verdiyini müəyyənləşdirmək mümkün olmursa;
- ▶ Seçki bülleteni başqa seçki məntəqəsinə mənsubdursa (belə bülletenlər ayrıca paketə toplanır və onların miqdarı yalnız Qeydlər kitabında göstərilir, qeyd edilən göstəricilər yekun protokoluna daxil edilmir.

Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi başa çatdırıldıqdan sonra komissiya şübhəli sayılan bülletenlərin həqiqiliyi məsələsini müzakirə edir və püşkatma ilə həll edir. Həqiqi hesab edilmiş seçki bülletenlərini komissiyanın sədri həqiqi bülletenlər dəstinə (seçki subyektlərinə verilmiş səsələrə əsasən), batil hesab olunmuş seçki bülletenlərini isə batil hesab edilmiş seçki bülletenləri dəstinə əlavə edir.

SEÇKİ BÜLLETENLƏRİNİN SAYILMASI

Bülletenlər çeşidləndikdən sonra komissiya sədri sayıcılara göstəriş verir ki, hesablasınlar:

- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri;
- ▶ Hər bir seçki subyektinə verilmiş səsləri.

DİQQƏT!

Seçki subyektinə mənsub hər 10 seçki bülleteni metal sıxıcı ilə sıxılır və tam, eləcə də tam olmayan hər bir dəstin üzərində yuxarı tərəfdə bağlanmış seçki bülletenlərinin miqdarı yazılmalıdır.

Komissiyanın sədri hər bir seçki subyektinin topladığı səslerin miqdarını elan edir. Komissiyanın katibi sədrə birlikdə göstəricilərin doğruluğunu yenidən yoxlayır. Alınan nəticələri missiyanın katibi Qeydlər kitabına və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokoluna daxil edir.

SEÇKİ BÜLLETENLƏRİNİN MÖHÜRLƏNMƏSİ

(Seçki məəcəsi – maddə 69.6,9)

Seçki bülletenləri sayıldıqdan sonra komissiyanın sədri sayıcılara ayrı-ayrı zərflərdə möhürlənmək üçün göstəriş verir:

- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri (onlara “batildir” sözü yazılır);
- ▶ Seçki subyektinə mənsub seçki bülleteni dəstini.

DİQQƏT!

Seçki subyektinə mənsub seçki bülletenləri paketi üzərində məntəqənin adı və nömrəsi, seçki subyektinin göstəriciləri (adlandırılması, adı və soyadı) və onun tərəfindən toplanmış səslerin miqdarı, eləcə də bu paketə qoyulmuş seçki bülletenlərinin miqdarı yazılmalıdır. Hər bir zərfin üzərində sayıcılar dairə və məntəqənin nömrələrini, seçki bülletenlərinin növlərini və miqdarını yazırlar. Zərfin möhürlənmə zolağında sayıcılar və komissiyanın sədri imza atırlar.

SƏSVERMƏ NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUN PROTOKOLUNUN TƏRTİBİ

(Seçki məcəlləsi – maddə 70-71)

Məntəqə Seçki Komissiyasının katibi sədrlə razılaşma əsasında səsvermənin nəticələrinin yekun protokoluna doldurur və Qeydiyyat jurnalında qeydiyyatdan keçirir.

Komisiyanın bütün üzvü səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını imzalamağa məcburdur. Əgər o, ona daxil olunan məlumatlarla razılaşmırsa, onun protokola yazılı şəkildə fərqli fikrini əlavə etmək hüququ var, Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürü ilə təsdiqlənir. Yekun protokol Qeydiyyat jurnalının verilən sənədlərin hissəsində qeydiyyatata alınır.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda daxil olan məlumatların düzəlişi qadağandır. Əgər yekun protokolunu doldurduqda səhvə yol verildisə, səhvlərin düzəlişi üçün səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda həmin məlumatların kənarında qeyd edilir ki “düzəldilmişdir” və düzəlmiş protokol tərtib olunur. Seçki komissiyasının katibi düzəliş

protokolunu tərtib etməlidir, ona yekun protokolunda daxil olan məlumatın düzəlişi və bu protokolun tərtib edilmə tarixi və vaxtı qeyd olunmalıdır. Seçki komissiyasının iclasında iştirak edən bütün seçki komissiyasının üzvü düzəldilmiş protokola imza atmağa məcburdular. Düzəldilmiş protokola seçki komissiyasının möhürü ilə möhürlənir, Qeydlər kitabında və Qeydlər jurnalında qeyd olunacaq və düzəldilmiş protokola əlavə olunacaq.

YEKUN PROTOKOLUNUN AŞKARLIĞI

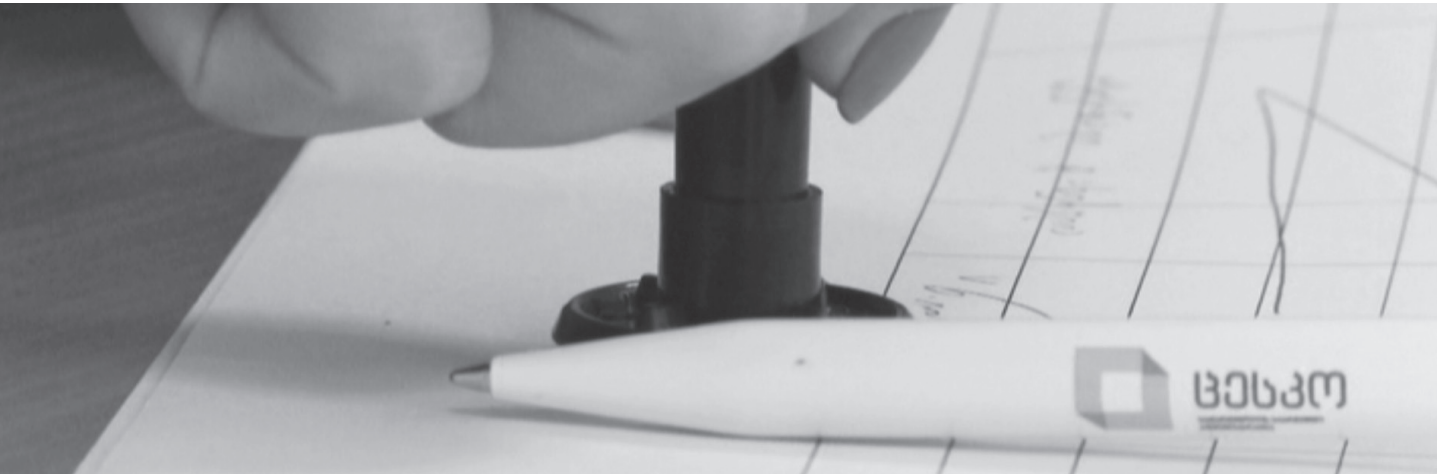
(Seçki məcəlləsi – maddə 71.8)

Seçki komissiyasının səsvermə nəticələrinin yekun aktlarının surətlərini kütləvi tanışlıq üçün asmalıdır. Komissiya protokolların surətini, komissiya üzvlərinin əlavə olunmuş fərqlifikirlərini (əgərvarsa), tələb olunduğu təqdirdə seçki binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslərə ötürür.

Protokolun surəti komissiyanın möhürü və komissiya sədrinin və katibinin imzası ilə təsdiq edilməlidir. Protokolun surətini götürən şəxs Qeydlər kitabında sənədi götürdüyünü imzası ilə təsdiq edir.

QEYDİYYAT JURNALININ, SƏSVERMƏ GÜNÜ QEYDLƏR KITABININ MÖHÜRLƏNMƏSİ, SƏSVERMƏ SƏNƏDLƏRİNİN DAİRƏ SEÇKİ KOMİSSİYASINA VERİLMƏSİ

Bütün prosedurlar başa çatdırıldıqdan sonra komissiyanın Qeydiyyat jurnalı və qeydlər kitabı bağlanır, komissiyanın sədri və katibi ona imza atırlar və bu, komissiyanın möhürü ilə təsdiq edilir.

Komissiya möhürləyir:

- ▶ Seçkilər günü Qeydlər kitabını, qeydiyyat jurnalını və ərizə/şikayətləri;
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünü (Komissiya möhürünü möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar).

DİQQƏT!

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu və Qeydiyyat jurnalı möhürlənir.

Komissiyanın səlahiyyətli üzvləri Məntəqə seçki komissiyasında inventarı və seçki sənədləri qutusunu/kisəsini verirlər. Burada möhürlənmiş seçki sənədləri yerləşdirilir və ondan kənar:

- ▶ Səsvermə nəticələrinin yekun protokolları, düzəliş protokolu/protokolları (mövcud olduğu təqdirdə) və protokolun məlumatına və rekvizitlərinə aid olan fərqli fikiri (mövcud olduquy təqdirdə), həmin izahatla birlikdə (mövcud olduğu təqdirdə);
- ▶ Qeydiyyat jurnalını;
- ▶ Ərizələr/ şikayətlər və səsvermə günün qeydlər kitabının möhürlənmiş zərfini.

Seçki inventarı ilə əlaqədar qəbul-təhvil aktı tərtib olunur. Qəbul-təhvil aktını seçki sənədlərini verən və alan şəxslər imzalayırlar, bundan sonra isə hər birinə aktın bir nüsxəsi verilməlidir.

IV HİSSƏ

SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ
VƏ ŞİKAYƏTLƏRİ

I FƏSİL. SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİNİN QEYDƏ ALINMASI

Məntəqə və Dairə Seçki Komissiyalarında partiyanın/seçki blokunun, seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsinin, müşahidəçinin hüququ vardır:

- ▶ Ərizəni/şikayəti Məntəqə seçki komissiyasının sədrinə, onun müavininə və yaxud komissiyanın katibinə vernək (Əlavə №1).
- ▶ Səsvermə günü seçki proseduru ilə əlaqədar iddialar, şikayətlər və qeydlər Qeydlər kitabında əks olunmalıdır (10-cu və növbəti səhifələrdə).

DİQQƏT!

- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərə Qeydlər kitabına etiraz, qeyd və ya şikayət daxil etməyə heç kəsin mane olmaq hüququ yoxdur (*Seçki məəcəlləsi – maddə 62.10*).
- ▶ Qeydlər kitabına qeyd daxil edən şəxs öz soyadını, adını və (Gürcüstan vətəndaşının qeydiyyatı vəsiqəsi üzrə) ünvanını göstərməyə borcludur.

Seçki məntəqəsində seçki prosesinin pozulması barəsində ərizə/şikayət pozuntuyu nəzərə aldığı anda tərtib olunmalıdır, səsvermə günü saat 7-dən qutuyu açana kimi, lakin ərizə/şikayəti səsi saydıqdan və səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırma prosedurları zamanı törədilən pozuntu haqqında və səsvermə nəticələrinin yoxlanılması və ya batil hesab edilmə tələbi ilə tərtib olunmalıdır qutunun açılmasından səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edilənə kimi.

Komissiyanın katibi, ərizə/şikayəti qeydiyyat jurnalının daxil olan sənədlər hissəsində qeydiyyata alır, həmçinin qeydlər kitabında və ərizəçi/şikayətçiyə ərizə/şikayətin verilmə tarixi, vaxtı və qeydiyyat nömrəsi qeyd olunan arayış verir. Arayışı komissiyanın katibi öz imzası ilə təsdiq edir (Əlavə №2).

Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə püşkatma ilə seçilən seçki subyektinin nümayəndələri tərəfindən pozuntular qeydə alındığı təqdirdə, şikayətin qeydə alınması ilə əlaqədar qərarı komissiya qəbul edir.

SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRDƏ NÖQSANLARIN AŞKARLANMASI QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyasının katibi, sədri və ya sədrin müavini ərizə-şikayəti təqdim edən nöqsanını aşkar edir və onu aradan qaldırmaq üçün münasib vaxt müəyyənləşdirir və yaxud ərizə/şikayəti qəbul etmir:

- ▶ Ərizə/şikayətin tərtib edildiyi tarix və vaxtı;
- ▶ Ərizəçinin/şikayətçinin adını, soyadını və qeydiyyatda olduğu yeri;
- ▶ Seçki məntəqəsinin nömrəsini;
- ▶ Şahid olduğu təqdirdə, adını, soyadını və qeydiyyat yerini.

Ərizəçinin müəyyən edilmiş vaxtda nöqsanı analoji ərizə/şikayət təqdim etmək yolu ilə düzəltmək və yaxud yeni ərizə vermək hüququ vardır (burada onun nöqsanlarının aşkar edildiyi göstəricilər qeydə alınır). Komissiyanın katibi Qeydlər jurnalında “nöqsan” qeydini göstərir. Həmin yazının qarşısında ərizəni/şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın müvafiq vəzifəli şəxsi imza atırlar.

DİQQƏT!

Nöqsanın doldurma vaxtı tərəflərin razılığı əsasında müəyyənləşdirilir. Nöqsanın doldurulma müddəti barədə tərəflər arasında narazılıq baş verdiyi təqdirdə, vaxtı, ərizə/şikayəti qəbul edən şəxs tərtib edir.

Nöqsan aradan qaldırıldığı təqdirdə, komissiyanın katibi qeyd olunan barəsində “Nöqsan aradan qaldırılmışdır” müvafiq qeydini yazır və dəqiq vaxt göstərməklə Qeydiyyat jurnalına daxil edir. Qeydin qarşısında ərizə/şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın müvafiq vəzifəli şəxsi imza atır.

DİQQƏT!

Müəyyən olunmuş vaxtda nöqsan aradan qaldırılmadığı təqdirdə ərizə/şikayət müzakirə olunmur, bunun barəsində isə Məntəqə Seçki Komissiyası sərəncam verir.

II FƏSİL. SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRƏ REAKSIYA

Səsvermə günü saat 7:00-dan qutunun açılmasınadək keçirilmiş prosedurların pozulmasına aid olan ərizə/şikayətə komissiyanın sədri dərhal müvafiq reaksiyasını bildirməli və mövcud pozuntunu aradan qaldırmalıdır.

DİQQƏT!

Əgər Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri pozuntunu aradan qaldıra bilmərsə və ya digər forma ilə reaksiyaya imtina edərsə, ərizəçi/şikayətçinin, həm pozuntunun ərizə/şikayətini dərhal dairə Seçki Komissiyasına təqdim etmə hüququ var.

Pozuntu aradan qaldırıldığı təqdirdə “Pozuntu aradan qaldırılmışdır” adlı müvafiq qeyd aparılır və dəqiq vaxt göstərilməklə qeydlər kitabına daxil edilir.

Səsin hesablanmasına və səsvernənin nəticələrinin yekun prosedurunun pozulmasına aid olan ərizə/şikayəti Məntəqə seçki komissiyası müzakirə etmir və səsvermə gününündən 2 təqvim günü müddətində Dairə Seçki Komissiyasına təqdim edir.

Təqdim olunmuş ərizə/şikayət müzakirə edilmir və Məntəqə seçki komissiyası ərizə/şikayətin müzakirə olunmamış saxlandığı barədə sərəncam verir, əgər:

- ▶ Ərizə/şikayət hüququ olmayan şəxs tərəfindən tərtib edilmişdirsə;
- ▶ Ərizə/şikayətdə pozuntunun məğzi və onun törədildiyi vaxt qeyd edilməmişdirsə;
- ▶ Ərizə/şikayət seçki komissiyasına qanunla nəzərdə tutulmuş vaxtın pozulması ilə təqdim edilmişdirsə;
- ▶ Təqdim edilmiş ərizə/şikayətdə kinöqsan müəyyən olunmuş vaxtda düzəldilməmişdirsə.

Əlavə №1**Seçki komissiyasına təqdim olunmuş ərizə/şikayətin rekvizitləri**

Ərizə/şikayətdə qeyd edilir:

- ✓ Ərizənin/şikayətin tərtib edilməsi tarixi və vaxtı*;
- ✓ Ərizəçinin/şikayəçinin adı, soyadı və ünvanı *;
- ✓ Seçki məntəqəsinin nömrəsi *;
- ✓ Şahidin olduğu təqdirdə, onun adı, soyadı və qeydə alındığı yer *;
- ✓ Pozuntunun məğzi və onun törədildiyi vaxt **;
- ✓ Pozuntunun müəyyənləşdirildiyi təqdirdə, müəyyənləşdirilməsi mümkün olan göstəricilər **;
- ✓ Pozuntuya yol verənin izahatı (onun mövcudluğu təqdirdə)**;
- ✓ Ərizəçinin/şikayətçinin əlaqə telefonunun (yaşadığı evin və ya mobil telefonunun) nömrəsi***;
- ✓ Eləcə də ərizəçinin/şikayətçinin faksı və elektron poçtunun ünvanı (mövcud olduqları təqdirdə) ***;
- ✓ Müxtəlif əlavə məlumatlar.

* Qeyd edilən rekvizitlərin göstərilməməsi ərizə/şikayətin nöqsanının müəyyənləşdirilməsi əsası, nöqsanların aradan qaldırılmadığı təqdirdə isə onun müzakirə olunmamış saxlanması əsası qeyri-dəqiq və ya natamam təşkil edir.

** Qeyd edilən rekvizitlərin göstərilməməsi nöqsanın müəyyənləşdirilməsindən kənar ərizə/şikayətin müzakirə olunmamış saxlanması əsası.

*** Qeyd edilən rekvizitlərin qeyri-dəqiq və ya natamam göstərilməməsi ərizə/şikayətin nöqsanının müəyyənləşdirilməsi və müzakirə olunmamış saxlanması əsası ola bilməz, lakin tərəfin şikayətinin müzakirəsinə qayıtmağın qeyri-mümkünlüyünün səbəbi ola bilər.

Əlavə №2**№ „.....“ Seçki dairəsi****№ „.....“ Məntəqə seçki komissiyası****ARAYIŞ****Ərizə/şikayətin qeydiyyatdan keçirilməsi haqqında**

Ərizə/şikayətin qəbul edilmə tarixi:

Ərizə/şikayətin qəbul edilmə vaxtı:

Ərizə/şikayətin qeydiyyat nömrəsi:

Komissiyanın katibi:

.....

/İmza/

Əlavə №3

Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin səlahiyyətləri

1. Məntəqə seçki komissiyasının iclası ilə bağlı səlahiyyətlər:

- ▶ Komissiya iclasını çağırırsınız (*Seçki məəcəlləsi – maddə 8.2*);
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının iclaslarına rəhbərlik edirsiniz (*Seçki məəcəlləsi – maddə 27.1.b*);

2. İnzibati səlahiyyətləri:

- ▶ Komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıq verə bilərsiniz (*Seçki məəcəlləsi – maddə 27.1.e*);
- ▶ Əmr vermək hüququna maliksiz (*Seçki məəcəlləsi – maddə 30.1.q*);
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasına daxil olan sənədləri və Məntə qə seçki komissiyasının adına gəlmiş korrespondensiyanı qəbul edir və öz qətnamənilə bölüşdürürsünüz (*Seçki məəcəlləsi – maddə 27.1.q*);
- ▶ Dairə seçki komissiyası qarşısında sənədlər, inventar və başqa materialların qəbul edilməsində, saxlanması və təyinatına uyğun verilməsində məsuliyyət daşıyırsınız (*Seçki məəcəlləsi – maddə 27.1.d; maddə 63.6*).
- ▶ Kütləvililiyi təmin etmək məqsədilə nəzərə alın ki, məntəqədə nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 8*):
 - ☐ Komissiyanın kontakt telefon (faksı) nömrəsi və başqa rekvizitləri;
 - ☐ Məntəqə seçki komissiyasının fəaliyyətinə aid seçki administrasiyasının hüquqi aktları;
 - ☐ Komissiya və komissiya sədrinin səlahiyyətləri;
 - ☐ Seçici siyahıları, seçici siyahısına dəyişikliklər daxil etmənin və qeyri-dəqiqlikləri şikayət etmək qayda və müddətini.

DİQQƏT!

- ▶ Səsvermə gününə qədər ən gec iki gün qalmış dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyası sizə təqdim olunacaq (*seçki komissiyası üçün ayrılmış versiya – masa siyahısı və kütləvi informasiya vasitələri üçün divar siyahısı*) (*Seçki məəcəlləsi- maddə 31.11*);
- ▶ Kütləvi informasiya üçün ayrılmış divar siyahısının ilkin versiyasını götürməli və dəqiqləşdirilmiş siyahını eyni yerdən asmalısınız.

Səsvermədən bir gün əvvəl (20 oktyabr) **Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri**

1. Səsvermə binasının təşkili ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

- ▶ Səsvermə binasının təşkili üçün məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzərə alın (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4*):
 - ☐ Səsvermə binasında hər 500 seçici üçün ən azı bir səsvermə kabinələri quraşdırılmalıdır, hər kabinədə bir qələm olmalıdır (lazım olduğu təqdirdə MİM olan şəxslər üçün adaptasiya olunmuş kabina nəzərdə tutulmalıdır);
 - ☐ Seçicilərin qeydə alınması üçün yer ayrılmalı və qeydiyyatçıların sayına müvafiq olaraq masalar yerləşdirilməlidir;
 - ☐ Şəffaf seçki qutusu nəzərə çarpan yerdə qoyulmalıdır;
 - ☐ Xüsusi zərflər üçün seçki qutusunun yaxınlığında masa yerləşdirilməlidir.
 - ☐ Katib masasına zəif görənlər seçicilər üçün böyüdücü linza və xüsusi çərçivə görmə qabiliyyətindən məhrum olan seçicilər üçün yerləşdirilməlidir.
- ▶ Səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdə asılmalıdır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4.d; 58.5*):
 - ☐ Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
 - ☐ Seçicilərin xüsusi siyahısının ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
 - ☐ Aparılası seçki qutusunun ictimai informasiya üçün olan versiya sı (divar siyahısı);
 - ☐ Namizədlərin siyahıları;
 - ☐ Partiyaların siyahıları;
 - ☐ Səsvermə təlimatı və MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
 - ☐ Hansı bülletenin batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
 - ☐ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolu.
 - ☐ Əgər seçki bülleteninə daxil olan hər hansı bir seçki subyekti seçkilərdə artıq iştirak etmirsə, qeyd olunan haqqında səsvermə binasında və gizli səsvermə kabinəsindəərizə.

2. Seçki sənədlərinin qəbulu ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

Yadınızda saxlayın: seçkilərin başlanmasına ən azı 12 saat qalmış Məntəqə seçki komissiyasından seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri almalısınız. Təhvil alarkən verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını qəbul-təhvil protokoluna daxil edilmiş göstəricilərlə müqayisə edin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 63.9-11*). Yoxlayın ki, bülletəndə sizin seçki məntəqəsinin və seçki dairəsinin nömrəsi olsun.

Səsvermə günü (21 oktyabr)
Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri

saat 07:00-08:00

- ☐ Saat 07:00 seçki məntəqəsini açın, telefonla Dairə Seçki Komissiyasına seçki məntəqəsinin açılması və komissiya üzvlərinin kvorumu barədə (7 üzv) məlumat verin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.1*)

- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və nümayiş protokolunu (nəzərə çarpan yerdən asılır) katibə təhvil verilir.

- ☐ Səsvermə binasında olmaq səlahiyyətinə malik şəxslərin akreditasiya vəərəqlərini yoxlayın (şəxsiyyət vəsiqəsi ilə güvvədədir). Yadda saxlayın səsvermə binasında yalnız qanunla müəyyən olunmuş müvafiq səlahiyyətli şəxslərin olma hüququ var.

- ☐ Həminin gözü qarşısında Məntəqə seçki komissiyasının möhürünün yerləşdiyi zərfin bütövlüyünü yoxlayın və onu açın (möhürlərin nömrəsini Qeydlər kitabının 9-cu səhifəsində əks olunmalıdır) (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.b*).

- ☐ Aparılası seçki qutusunu daşıyacaq 2 seçki komissiyası üzvünü müəyyənləşdirmək üçün püşkatma keçirin, (püşkatmada Məntəqə Seçki Komissiyasına rəhbər edən şəxslər iştirak etmirlər) (*Seçkiməcəlləsi – maddə 61.2.d*).
Yadda saxlayın ki, püşkatma ilə seçilmiş aparılası qutunu aparan komissiya üzvü onun üçün verilmiş vəzifəni yerinə yetirməkdə imtina edərsə, o komissiya üzvlərinin digər funksiyaların bölüşdürülməsi üçün keçirilən növbəti püşkatmada iştirak etmə hüququnu da itirir.

- ☐ Məntəqə seçki komissiyası üzvləri arasında qalan funksiyaların (seçicilər axınının nizamlayıcısı, seçicilərin qeydiyyatını aparan, seçki qutusuna və zərflərə nəzarət komissiya üzvləri) bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.e*)

- ☐ Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə seçki məntəqəsində olan seçki subyektləri nümayəndələrindən ən azı iki nümayəndəni aşkar etmək üçün püşkatma keçirin. Yalnızda saxlayın, püşkatma ilə seçilmiş nümayəndələr və komissiyanın katibi eyni partiya tərəfindən təqdim edilmiş şəxs ola bilməz (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.5*)

- ☐ Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda, eləcə də aparılası qutunun siyahısında (mövcud olduğu təqdirdə) seçicilərin sayını elan edin. Komissiyanın katibindən xahiş edin ki, məlumatları səsvermə günün qeydlər kitabının 6-cı, 7-ci və 8-ci səhifəsində və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolunda (nümayiş protokolunda və səsvermə günün qeydlər kitabında xüsusi siyahıda seçicilərin sayı səsvermə bitdikdən sonra daxil edilir) qeyd etsin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.6. a; maddə 61.9*).

- ☐ Alınmış seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını elan edin, Komissiyanın katibindən xahiş edin ki, alınan bülletenlərin sayını nümayiş protokoluna və səsvermə günün qeydlər kitabına daxil etsin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.6.b; maddə 61.9*).

- ☐ Yoxlayın ki, seçki qutusu boşdur və əsas və aparılası seçki qutularını fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyin (*Seçki məəcəlləsi –maddə61.6.q*).

- ☐ Hər bir qeydiyyatçıya verin: 300-seçicilərə (seçicilərin xüsusi həmçinin seçicilərin qeydiyyatçılarından birinə verin), müxtəlif bülletenlərin bir-bir bloknotunu, (imza atın və qeydiyyatçıya qəbul-təhvil aktına bloknotun ön

- ☐ səhifəsinə imza atdırın, qeydiyyatçıdan xahiş edin ki, hər bir bloknotda bülletenlərin sayının düzgünlüyünü yoxlasın), markirovka mayesi, qeydiyyatçının möhürü (möhürün nömrəsini səsvermə günü qeydiyyat kitabının 9-cu səhifəsində qeyd edin).

- ☐ Əgər qeydiyyatçının möhürləri lazımı saydan az olarsa və ya möhür zədələndisə, qeydiyyatçıların sayını azaldın (*Seçki məcəlləsi – maddə 61.7*).

- ☐ Axının nizamlayıcısına markirovkayı yoxlayan ultrabənövşəyi fənər verin

- ☐ Seçki qutusunda və zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə xüsusi zərflər və əsas seçki qutusunu təhvil verin;

- ☐ Komissiya üzvlərinə materialların verilməsindən dərhal sonra, səsvermə başlananadək Məntəqə seçki komissiyası katibi ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqlərinin özünün surətini çıxaran formanı doldurun. Diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri yoxlama vərəqinə imza atsınlar (*Seçki məcəlləsi – maddə 61.10*)

Saat 08:00-dan

- ☐ Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçirin, bülleten götürün və bundan sonra komissiya katibinə göstəriş verin ki, birinci seçicinin göstəricilərini yoxlama vərəqinə daxil etsin, ona imza atsın və yoxlama vərəqini qutuya atmasının dəqiq vaxtını qeyd etsin. Yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini aparılacaq seçki qutusuna (onun mövcudluğu təqdirdə) yerləşdirin, üçüncü yoxlama vərəqini isə saxlayın (*Seçki məcəlləsi – maddə 61.10*)

- ☐ Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra Dairə Seçki Komissiyasına telefon vasitəsilə qutunun möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin qutuya atılması, komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyat möhürlərinin birinci surətinin çıxarılması və surətin nümunəsinin səsvermə gününün Qeydlər kitabında əks olunması barədə məlumat verin.

Səsvermə prosesin gedişi zamanı nəzərə alın:

- Əgər markirovkayı yoxlayan xüsusi alət aşkar edər ki, seçici artıq markirovka edib, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan ediləcək. Komissiya katibinə xahiş edin ki, seçicinin kimliyini səsvermə günün qeydlər kitabına daxil etsin.
 - Seçici səsvermədə iştirak edir, əgər seçicinin müvafiq siyahısında Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi, cinsi və foto şəkli ilə siyahıda olan məlumatlarla üçü tam uyğun gəlirsə (adı, soyadı, doğum tarixi, ünvanı).
 - Əgər seçicinin qeydiyyatçısı seçicinin üzünü təqdim olunan sənədlərdə və ya seçicilərin siyahısında olan fotosəkilini bir-birinə uyğun gəlmədiyini hesab edərsə, o qeyd olunanın uyğun olmadığını təsdiq etmək üçün sizə yaxınlaşmalıdır. Əgər uyğunsuzluğu təsdiq edərsə, komissiya katibinə səsvermə günün qeydlər kitabına müvafiq qeyd etməsini söyləyin (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahısında onun sıra nömrəsini qeyd etməklə). Bu qeydi komissiya katibi ilə birlikdə imzanızla təsdiq edin. Komissiya katibi qeydiyyat kitabına onun imzası ilə təsdiq olunan seçici tərəfindən təqdim olunan fotosurətini əlavə etməlidir.
- Əgər uyğunsuzluğu təsdiq etməsəniz, seçicinin qeydiyyatçısının səsvermə günü qeydlər kitabına öz fərqli fikrini daxil etməyə hüququ var. Komissiya katibi səsvermə günü qeydlər kitabına müvafiq qeyd etməlidir (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahısında onun sıra nömrəsini qeyd etməklə). u qeydi komissiya katibi ilə birlikdə imzanızla təsdiq edin. Komissiya katibi qeydiyyat kitabına onun imzası ilə təsdiq olunan seçici tərəfindən təqdim olunan fotosurətini əlavə etməlidir.
- Yuxarıda qeyd olunan prosesi yerinə yetirdikdən sonra seçiciyə səsvermədə iştirak etmə hüququnu verin.
- Əgər seçici proseduru keçməkdən imtina edərsə, səsvermədə iştirak etmə hüququnu verməyin.

- Əgər səsvermə prosesində aşkar olsa ki, seçici seçki siyahısında digər seçicinin soyadının kənar qrafada
- imza atıb, bu cür halda imza atılan seçicinin soyadının qrafasında imza atmalıdır qeyd olunmalıdır. Həmçinin qeydiyyatçıya bu barədə izahat (seçicinin adını və soyadını göstərməklə) yazmasını bildirin.
- Əgər seçici və ya Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvü tərəfindən bülleten korlanarsa, onda onun kənarlarını kəsib və korlanmış yazılmalıdır, imza atın və ayrı saxlayın (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.4*).
- Əgər seçici seçki bülletenini müstəqil doldura bilmirsə, diqqət yetirin ki səsvermə kabinasına kömək etmək üçün seçki komissiya üzvü, namizəd, seçki subyektinin nümayəndəsi, presa və kütləvi informasi vasitəsinin nümayəndəsi və müşahidəçi dəvət olunmasın. Seçici üçün yuxarıda qeyd olunanlardan başqa hər bir şəxs kömək edə bilər. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.3*).
- Əgər seçici fiziki vəziyyətinə görə (yuxarı əzələləri olmadığı) səsvermə prosedurunu müstəqil yerinə yetirə bilmirsə, belə halda qeydiyyatçının yadına salın ki, seçiciyə seçki bülletenini verərkən müvafiq qrafaya “fiziki şəxs” qeyd etsin və onu imzası ilə təsdiqləsin.

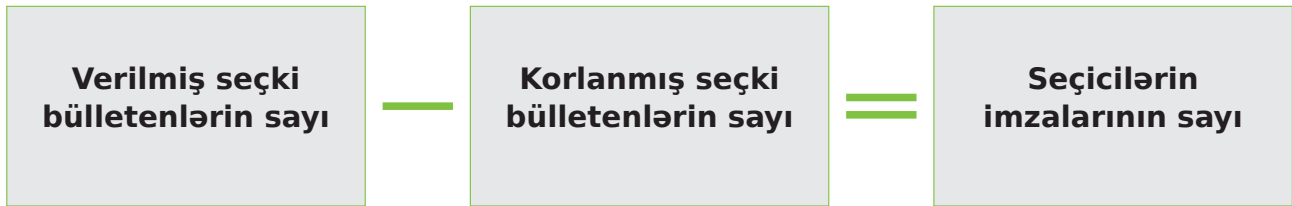
Saat 09:00-dan

- ☐ Püşkatama yolu ilə müəyyənləşdirilmiş komissiyanın 2 nəfər üzvünə aparılacaq seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə keçirməyi həvalə edin və onlara verin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 66.3*):
 - ☐ Aparılacaq seçki qutusunun siyahısını;
 - ☐ Seçicilər qeydiyyatçısı tərəfindən imza və xüsusi möhürlə təsdiq olunmuş lazımı sayda seçki bülletenini;
 - ☐ Xüsusi zərfləri (aparılacaq seçki qutusunun siyahısında olan seçicilərə uyğun olaraq);
 - ☐ Möhürlənmiş aparılacaq seçki qutusu, ora nəzarət vərəqi yerləşdirilməlidir;
 - ☐ Aparılacaq seçki qutusunun dəliyini möhürləmək üçün möhür (aparılacaq seçki qutusu səsvermə bitdikdən sonra möhürlənir).
- ☐ Komissiya katibinə səsvermə günün qeydlər kitabına aparılacaq seçki qutusunu aparan komissiya üzvləri üçün veriləcək seçki bülletenlərinin sayını, həmçinin aparılacaq seçki qutusunun seçki məntəqəsindən aparılan vaxtı qeyd etməsini söyləyin.
- ☐ Aparılacaq seçki qutusunun Seçki Məntəqəsinə gəldikdə komissiya katibinə aparılacaq qutunun siyahısında imzaların, istifadə edilməmiş və ya korlanmış seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayının düzgünlüyünü yoxlamasını söyləyin. Uyğunsuzluq aşkar olduğu təqdirdə aparılacaq seçki qutusunu aparan komissiya üzvləri izahat yazmalıdırlar səbəbi göstərməklə. İzahatda qeyd olunan məlumatlar müvafiq səsvermə nəticələrin yekun protokolunun məlumatlarında nəzərə alınmalı və səsvermə nəticələrin yekun protokoluna/protokollarına əlavə olunmalıdır.
- ☐ İstifadə olunmamış bülletenlərin və xüsusi zərflərin küncələrini kəsin, yazın korlanmışdır və imza atın. Komissiya katibinə seçicilərin imzalarının sayını aparılacaq seçki qutusunun siyahısında, istifadə edilməmiş seçki bülletenlərin sayını, həmçinin Seçki Məntəqəsində qutunun gətirilmə vaxtını qeydlər kitabına daxil etməsini söyləyin.

Saat 10:00, 12:00, 15:00 və 17:00-da

Qeydiyyatçılardan xahiş edin ki, səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzaları və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin sayını (komissiyanın sədrinə verilmiş korlanmış seçki bülletenlərin sayı daxil olmaqla) yenidən saysınlar. Qeydiyyatçılarla məlumatların yoxlanılmasını proporsional seçki bülletenlərinə uyğun olaraq yoxlanılması tövsiyə olunur.

Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın:

Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu izahat isə səsvermə nəticələrin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır.

Hər bir qeydiyyatçı tərəfindən saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00-da alınan imzaların sayını onlar tərəfindən yazılmış izahatı nəzərdə tutaraq cəmləşdirin və məlumatları dərhal Dairə Seçki Komissiyasına qısa mesajla (sms-lə) göndərin.

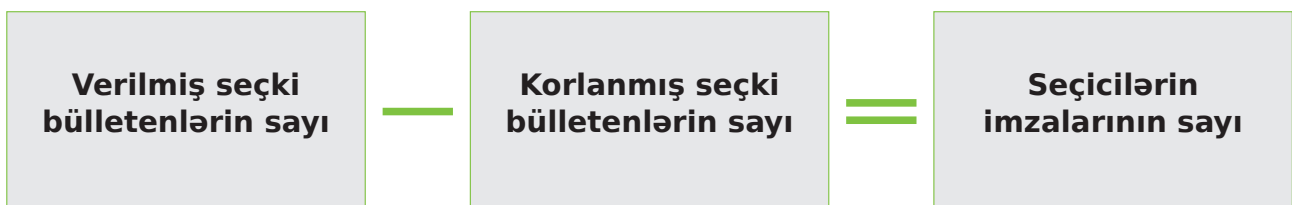
Saat 12:00 və 17:00-da seçicilər siyahısında sayılmış seçicilərin imzalarının sayını katibə Qeydlər kitabına və Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokoluna daxil etdirin və bu barədə Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.6*).

Saat 20:00-dək

- ☐ Aparılmalı seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (*Seçki məəcəlləsi maddə66.1*). Komissiya katibinə səsvermə günün qeydlər kitabına aparılmalı seçki qutusu ilə seçki bitdikdən sonra qalan istifadə edilməmiş bülletenlərin sayını və aparılmalı seçki qutusunun seçki məntəqəsinə gətirilmə tarixini daxil etsin.

Saat 20:00 -dan qutunun açılmasına qədər

- ☐ Saat 20:00-da seçkilərin başa çatdığını elan edin. Komissiya üzvlərindən birinə növbədə dayanmış seçiciləri saymağı həvalə edin. Səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki məntəqəsinin qapısını bağlayın və qutunun kəsiyini möhürləyin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.8*)
- ☐ Komissiya katibinə səsvermə günün qeydlər kitabına səslərin sayılma vaxtında səsvermə binasında olan şəxsləri kimliyini daxil etməsini tapşırıq.
- ☐ Səsvermə başa çatdıqdan sonra püşkatma keçiriləndən, hər bir qeydiyyatçıya tapşırıq ki, verilmiş (aparılmalı seçki qutusunun siyahısına uyğun olaraq verilmiş bülletenləri nəzərə alaraq) və korlanmış bülletenlərin sayını və seçicilərin imzalarının sayını onların əlində olan vahid və xüsusi siyahılarda (onlar tərəfindən yazılmış izahatlarda qeyd olunan məlumatları nəzərə alaraq) hesablasınlar:

- ☐ Əgər bərabərlik baş tutmursa, qeydiyyatçıya yenidən saymağı və miqdarını dəqiqləşdirməyi həvalə edin. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, qeydiyyatçıdan izahat yazmağı (səbəbi göstərilməklə) xahiş edin, bunu isə yekun protokoluna əlavə etməlisiniz.
- ☐ Yuxarıda göstərilən məlumatları müəyyən etdikdən sonra, qeydiyyatçıları səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını (qadınların sayı) bütün növ siyahıda saymağa tapşırıq verin. Məlumatları Dairə Seçki Komissiyasına verin.

- ☐ Püşkatma yolu ilə dörd sayıcı seçin (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.1*).

- ☐ Əgər müşahidəçilər seçki bülletenlərinin hesablama prosesinə nəzarətçi şəxsləri seçə bilmədikdə, onda müşahidəçilər arasında püşkatma yolu ilə 2 nəzarətçi seçin (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.1*).

- ☐ Püşkatma yolu ilə məntəqədə olan seçki subyektinin nümayəndəsindən 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçin, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə həqiqi və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər. Yadda saxlayın ki, onlar tərəfindən seçilmiş komissiya üzvü püşkatma ilə seçilən sayıcılar püşkatmada iştirak etmirlər (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.2*).

- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılasi seçki qutusunun siyahısında səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi miqdarını saysınlar (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.3*).

- ☐ Komissiya katibinə göstəriş verin ki, seçicilərin vahid, xüsusi və aparılasi seçki qutusunun siyahıları (mövcud olduğu təqdirdə) masaüstü versiyasını, istifadə edilməmiş və korlanmış bülletenləri ayrı-ayrı paketlərə yerləşdirsin. Komissiya katibi paketə yerləşdirmədikdən istifadə edilməmiş bülletenlərin küncələrini kəsməlidir (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.3.4*).

- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid, xüsusi və aparılasi seçki qutusunun siyahılarının masaüstü versiyasını, istifadə edilməmiş və korlanmış bülletenlərinin paketlərini ayrı-ayrılıqda möhürləsinlər (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.4.5*).

- ☐ Möhürlənmiş zərfin üzərində məntəqənin adını, nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü yazın və sayıcılarla birlikdə imzalayın (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.5*).

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- ☐ Seçki qutusunun, eləcə də aparılasi seçki qutusunun, möhürünün bütövlüyünü yoxlayın (*Seçki məcəlləsi – maddə 68.1*).
- ☐ İlk növbədə, aparılasi seçki qutusunu (onun mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda ~~yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqinə oxşarlığını müəyyən edirlər.~~ (*Seçki məcəlləsi – maddə 68.4*)
- ☐ Əsas seçki qutusunu açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və ~~onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.~~ (*Seçki məcəlləsi – maddə 68.5*)
- ☐ İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunu (onun mövcudluğu təqdirdə) açın. ~~Sayıclar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər~~ (*Seçki məcəlləsi – maddə 67.8*).
- ☐ Əgər hər şey öz qaydasında olarsa sayıcılar əsas, aparılasi və istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin ~~seçki qutusundan masanın üzərinə tökülmüş zərfləri bir-birinə qarışdırırlar~~ (*Seçki məcəlləsi – maddə 68.5 67.7*)
- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, bülletenləri çeşidləsinlər. Komissiya ilə birlikdə şübhəli sayılan seçki bülletenlərin bir-bir baxın (*Seçki məcəlləsi – maddə 69.5*).

- 66

Əlavə №4

Səsvermə günü (21 oktyabr)
Məntəqə seçki komissiyası katibinin səlahiyyətləri

Saat 07:00 – 08:00

- ☐ Seçki məntəqəsi sədrindən seçkilər gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və nümayiş protokolunu təhvil alın.

- ☐ Nümayiş protokolunu seçki məntəqəsində nəzərə çarpan yerdən asın.

- ☐ Qeydlər kitabının birinci və ikinci səhifələrinə, lakin lazım olduğu təqdirdə 10-cu və sonrakı səhifələrinə seçki məntəqəsinin açılışı zamanı səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin (komissiya üzvlərinin, müşahidəçilərin, nümayəndələrin) adlarını, soyadlarını daxil edin və onlardan xahiş edin ki, səsvermə binasında olmalarını Qeydlər kitabında özimzaları ilə təsdiq etsinlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.a*)

- ☐ Komissiyanın sədri tərəfindən komissiyanın xüsusi möhürü ilə möhürlənmiş paketi açdıqdan sonra, qeyd olunmuş möhürün nömrəsini səsvermə günün qeydlər kitabının 9-cu səhifəsində qeyd edin.

- ☐ Komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi üçün püşkatmanın nəticələrini səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.v*)

- ☐ Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə keçirilən püşkatma nəticəsində seçilmiş seçki subyektləri nümayəndələrinin göstəricilərini səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.5*).

- ☐ Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılmalı seçki qutusu siyahısında mövcud olan seçicilərin sayını seçkilər günü Qeydlər kitabının 6-cı, 7-ci və 8-ci vərəqəsində və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolunda göstərin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.9*).

- ☐ Götürülmüş seçki büləteninin miqdarını seçki gününün Qeydiyyat kitabının 6-cı, 7-ci və 8-ci səhifəsində və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolunda göstərin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.9*).

- ☐ Seçki qutusunun möhürlənmə vaxtını və seçki qutularının möhürlənməsinin fərdi nömrələrini səsvermə günün qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində qeydə alın.

- ☐ Səsvermə günü Qeydiyyat kitabının 3-cü və 9-cu səhifələrində hər bir seçicinin qeydiyyatçıya verdiyi möhür nömrəsini qeyd edin.

- ☐ Səsvermə başlanana qədər komissiyanın sədri ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqinin öz surətini çıxartma formasını doldurun. Ona da diqqət yetirin ki, komissiyanın iştirak edən bütün üzvləri yoxlama vərəqəsində imza atsınlar(*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.10*).

Saat 08:00-dan

- ☐ Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçirin, bülleten götürün və bundan sonra birinci seçicinin göstəricilərin yoxlama vərəqinə daxil edin, imza atın və seçki qutusuna nümayiş vərəqlərinin atıldığına dəqiq vaxtını qeyd edin (yoxlama vərəqinin göstəricilərin Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin).

Saat 09:00-da

- ☐ Aparılası seçki qutusunun daşıyıcıları olan komissiya üzvlərinə neçə ədəd seçki bülleteni və xüsusi zərf verildiyini Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində qeyd edin. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 62.6*).

Saat 12:00-da

- ☐ Hər bir qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilərin siyahılarında seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının miqdarını yenidən sayın və onların cəmini Qeydlər kitabının 6-cı, 7-ci və 8-ci səhifəsinə, və nümayiş protokoluna daxil edin.

Saat 17:00

- ☐ Hər bir qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilərin siyahılarında seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının miqdarını yenidən sayın və onların cəmini Qeydlər kitabının 6-cı, 7-ci və 8-ci səhifəsinə, və nümayiş protokoluna daxil edin.

Saat 20:00-a kimi

- ☐ Aparılası seçki qutunun Seçki Məntəqəsinə gəldikdə komissiya katibinə aparılası qutunun siyahısında imzaların, istifadə edilməmiş və ya korlanmış seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayının düzgünlüyünü yoxlamasını söyləyin. Uyğunsuzluq aşkar olduğu təqdirdə aparılası seçki qutusunu aparan komissiya üzvləri izahat yazmalıdırlar səbəbi göstərməklə. İzahatda qeyd olunan məlumatlar müvafiq səsvermə nəticələrin yekun protokolunun məlumatlarında nəzərə alınmalı və səsvermə nəticələrin yekun protokoluna/protokollarına əlavə olunmalıdır.

Komissiya sədri istifadə olunmamış bülletenlərin və xüsusi zərflərin küncələrini kəsib, korlanmışdır yazır və imza ilə təsdiqləyir. Seçicilərin imzalarının sayını aparılası seçki qutusunun siyahısında, istifadə edilməmiş seçki bülletenlərin sayını, həmçinin Seçki Məntəqəsində qutunun gətirilmə vaxtını qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin.

Saat 20:00-dan -qutunun açılışınadək

- ☐ Səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə saat 20:00-dək növbədə duran seçicilərin sayını (mövcud olduğu təqdirdə) daxil edin.

- ☐ Səsvermə günün Qeydlər kitabına səslərin sayılma vaxtında səsvermə binasında olan şəxslərin kimliyini qeyd edin.

- ☐ Səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində komissiya üzvləri arasında sayıcıların funksiyalarının püşkatma yolu ilə bölünməsinin nəticələrini qeyd edin.

- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə seçki bülletenlərinin sayılması prosesinə nəzarət məqsədilə müşahidəçilərdən seçilmiş nəzarətçilərin göstəricilərini daxil edin.

- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə sayıcılarla birlikdə həqiqi və ya batil bülletenlərin sayılmasında iştirak edən püşkatma nəticəsində seçilmiş səsvermə subyektləri nümayəndələrinin göstəricilərini daxil edin.

- ☐ Seçicilərin vahid siyahısının, xüsusi siyahının və aparılmalı seçki qutusunun siyahısının əsasında sayıcılar tərəfindən aşkara çıxarılmış səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi sayını Qeydlər kitabında və nümayiş protokolunda göstərin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.3*)

- ☐ Seçicilərin vahid, xüsusi və aparılmalı seçki qutusunun siyahısını ayrı-ayrılıqda büküb qablaşdırın və möhürləyin Möhürlənmiş paketlərə komissiyanın sədri və sayıcılar imza atırlar. İstifadə olunmamış və korlanmış bülletenləri paketlərə qoymadıqdan küncələrini kəsin. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.3; maddə 67.4 67.5*).

- ☐ **Seçicinin surətinin və təqdim etdiyi sənədlə/sənədlərlə/ seçicinin siyahısında olan fotosəkilin bir-birinə uyğun olmadığını** və seçki günü qeydiyyat kitabına əlavə olunan sənədlərin sayını qeyd edin. Məlumatları qeydiyyat kitabının 29-cu və sonrakı səhifələrində qeyd edin, bundan sonra qeyd edilən sənədləri möhürləyin. Möhürlənmiş paketə seçki məntəqəsinin adını və nömrəsini qeyd edin, sənədləri imzalayın (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.5¹*).

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- ☐ Seçki qutusu açıldıqdan sonra sayıcılar tərəfindən hesablanmış batıl bülletenlərin və seçki subyekti tərəfindən toplanmış səslərin miqdarını Qeydlər kitabına və nümayiş protokoluна daxil edin (başqa seçki məntəqəsinə mənsub batıl seçki bülletenlərinin miqdarı yalnız Qeydlər kitabında göstərilir) (*Seçki məəcəlləsi – maddə 69.6,8*).

- ☐ Komissiyanın sədri ilə birlikdə yekun protokolunu doğruluğunu yoxlayın. Alınan nəticələri səsvermə günün Qeydlər kitabına və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokollarına daxil edin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 69.6,8*).

- ☐ Sayıcılar tərəfindən səslərin proseduru başa çatdırıldıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının sədri ilə razılaşaraq, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu doldurun (*Seçki məəcəlləsi – maddə 71.1*). Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edərkən qeydiyyatçıların izahatlarına daxil olunan məlumatlar nəzərə alınmalıdır. Yərinizdə saxlayın! Yekun protokollarına daxil edilmiş göstəriciləri düzəltmək qadağandır! (*Seçki məəcəlləsi – maddə 70.3*).

- ☐ Səsvermənin nəticələrinin yekun protokoluna imza atın və diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri bu protokolları imzalasınlar. Protokolunu komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin və Qeydiyyat kitabında qeydiyyatdan keçirin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 71.4*).

- ☐ Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun fotosurətlərini verərkən (lazım olduğu təqdirdə) qeyd olunan fotosurət komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiqləyin və komissiyanın sədri ilə ona imza atın. Verilmiş surətləri səsvermə günün qeydlər kitabına daxil edin. Qəbul edən şəxsə imzası ilə yekun protokollarının surətlərinin qəbulunu təsdiqlədin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 71.8*).

- ☐ Səsvermənin nəticələri yekunlaşdırıldıqdan sonra Qeydlər kitabını və Qeydiyyat jurnalını müvafiq “Jurnal bağlanmışdır” qeydi ilə bağlayın, sizin və komissiya sədrinin imzası ilə təsdiq edin, bundan sonra isə onları komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 62.11, 71.12.*)

NƏZƏRƏ ALIN!

- ▶ Qeydiyyat jurnalında və Qeydlər kitabının 10-cu və sonrakı səhifələrində hər bir daxil olan ərizə/şikayəti qeydə alın (*Seçki məəcəlləsi –maddə 62.9*);
- ▶ Komissiya üzvləri arasında püşkatma yolu ilə müəyyən olunmuş funksiyaların başqa üzvə müvəqqəti verildiyi təqdirdə, informasiyanı Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində göstərin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.z*.)
- ▶ Markirovka prosedurundan keçərkən seçicidə aşkar olunsə ki, onda markirovka vardır, onun kimliyinin qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin.

Əlavə №5***Seçicilər axınını nizamlayan komissiya üzvünün funksiyaları
(Seçki məəcəlləsi – maddə 64, 65)***

- ▶ Seçki məntəqəsinə gəlmiş seçicilər axınını nizamlayın.
- ▶ Seçicilərdən Gürcüstan vətəndaşlığı haqqında şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu təqdim etməyi xahiş edin.
- ▶ Ultrabənövşəyi fənərlə yoxlayın. Seçicidə markirovka olunub-olunmamasını və, əmin olduqda ki, seçicidə markirovka nəzərə çarpmır, bundan sonra ona səsvermədə iştirak etmək hüququ verin.
- ▶ Diqqət yetirin, seçicilərə məxsus qeydiyyat masasının yaxınlığında neçə nəfər seçici dayanmışdır. Əgər qeydiyyat masasının yanında 2 nəfərdən çox seçici durmuşdursa, səsvermə binasına növbəti seçicinin daxil olmasını dayandır.
- ▶ Seçicilərə göstəriş verin ki, seçicilər siyahısına soyadının birinci hərfi daxil edilmiş qeydiyyat masasına yaxınlaşsınlar.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər seçicinin Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportu olmazsa, ona izah edin ki, səsvermədə iştirak edə bilməz. Ondan səsvermə binasını tərk etməyi xahiş edin.
- ▶ Əgər qurğu aşkar etsə ki, seçicinin artıq markirovkası var, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur. Onun kimliyi barədə komissiya sədrinə məlumat verin. Seçicidən səsvermə binasını tərk etməyi xahiş edin.
- ▶ “Fiziki vəziyyətinə” əsasən də yuxarı ətraf orqanları olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə iştirak edə bilməyən seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir.

Əlavə №6

**Seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin funksiyaları:
(Seçki məcəlləsi – maddə 65)**

- ▶ Seçicilərdən Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportu təqdim etməsini tələb edin.
- ▶ Yoxlayın, seçici seçicilərin vahid və ya xüsusi siyahısına daxil edilmişdirmi və seçicinin şəxsi nömrəsini seçicilər siyahısında mövcud olan nömrə ilə müqayisə edin.
- ▶ Təqdim edilən sənəddə/sənədlərdə qeyd edilən seçicinin qeydiyyat məlumatlarını və seçici siyahısında olan məlumatların uyğunluğunu yoxlayın.
- ▶ Təqdim edilən sənəddə/sənədlərdə və seçici siyahısında olan fotosəkilin və seçicinin surətinin bir-birilə uyğunluğunu yoxlayın.
- ▶ Təqdim olunmuş sənədlərdə və seçiciləri müvafiq siyahıda olan fotosurətinin və seçicilərin üzünün bir-birlərinə uyğunluğunu yoxlayın. Əgər seçicinin təqdim etdiyi sənət və ya seçicinin siyahıda olan fotosəkillə uyğun gəlmərsə, qeyd olunan uyğunsuzluğu təsdiq etməklə bağlı komissiyanın sədrinə müraciət edin və onun təlimatını gözləyin. Əgər komissiyanın sədri uyğunsuzluğu təsdiq etməzsə, qeydlər kitabına sizin fərqli fikrinizi daxil etməyə hüququnuz var.
- ▶ Uyğunluğu təsdiq etdiyi təqdirdə, (seçicinin müvafiq siyahıda Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi, cinsi, 41/2012 qərarı) seçicinin sağ əlinin başbarmağının dırnağına markirovka edin, əgər qeyd olunan hərəkəti yerinə yetirmək mümkün olmazsa – sağ əlin digər barmaqlarına, lakin buda mümkün olmazsa, həmin qayda 20/2012 qərarı)
- ▶ Əgər seçici markirovkadan keçməyə imtina edərsə, onun səsvermədə iştirak etmə hüququ yoxdur və seçki bülleteni/bülletenlərini verməməlisiz.
- ▶ Seçiciyə seçicinin siyahısında öz soyadının kənar qrafasında seçki bülleteninə alınmasını imzası ilə təsdiq etməsini xahiş edin. Əgər səsvermə prosesində aşkar olundu ki seçici seçki siyahısında digər seçicinin soyadının qrafasında imza atdı, belə halda hansı seçicinin qrafasında imza atıldı ora həm qrafada imza atmasını qeyd etməlisiniz. Bununla belə qeyd olunan haqqında izahat yazmalıdır (seçicinin ad və soyadını qeyd etməklə).
- ▶ Seçki bülletenini verdikdə arxa tərəfində, onun üçün ayrılmış yerdə imza atın və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq edin.
- ▶ Seçiciyə özünüzin imzaladığınız və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq olunmuş bülleteni təqdim edin.
- ▶ Əgər sizin və seçicinin seçki bülleteni korlanarsa, bu barədə dərhal komissiyanın sədrinə məlumat verin və seçiciyə yeni (sizin tərəfinizdən imzalanmış və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiqlənmiş) seçki bülleteni verin.
- ▶ Seçiciyə göstəriş verin ki, gizli səsvermə kabinəsinə daxil olsun.

NƏZƏRƏ ALIN!

- ✓ Fiziki vəziyyətinə əsasən yuxarı ətraf orqanları olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə iştirak edə bilməyən seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir, ona seçki bülleteni verilərkən seçiciləri qeydə alan seçicilərin vahid siyahısında “Seçicinin imzası” qrafasında “Fiziki vəziyyət” qeyd edin və imzanızla təsdiqləyin. (MSK-nin 21 iyun 2012-ci il tarixli qərarı)
- ✓ Təvsiyə olunur ki, qeydiyyatçılar saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 və 19:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzalarını və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını (sədrə təhvil verilmiş xarab olan bülletenlər nəzərə alınmaqla) saysınlar. Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu isə səsvermənin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır.
- ✓ Qeydiyyatçı funksiyasının başqasına verildiyi təqdirdə, qeydiyyatçı siyahılarda seçicilərin imzaları və onun tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saymağa borcludur (sədrə təhvil verilmiş korlanmış bülletenlər daxil olmaqla) və nəticələri sədrə bildirir. Əgər göstəricilər arasında uyğunsuzluq aşkar olunarsa, qeydiyyatçı dərhal səbəbi göstərməklə izahat yazmalıdır, həmin izahat səsvermə nəticələrinin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır.

Əlavə №7

**Aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya
üzvlərinin funksiyaları
(Seçki məəcəlləsi – maddə 66)**

DİQQƏT!

Aparılası seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə seçkilər günü saat 09:00-dan saat 19:00-dək keçirilir.

- ▶ Səsvermə günü saat 9:00-da Məntəqə seçki komissiyasının sədri sizə təhvil verməlidir:
 - ✓ Aparılası seçki qutusunun siyahısını;
 - ✓ Seçicilərin qeydiyyatçısı tərəfindən imzalanmış və xüsusi möhürlə təsdiq edilmiş lazımı miqdarda seçki bülletenlərini;
 - ✓ Xüsusi zərfləri;
 - ✓ Yoxlama vərəqəsi yerləşdirilən möhürlənmiş aparılası seçki qutusunu;
 - ✓ Aparılası seçki qutusunun dəliyini möhürləyən möhür (aparılası seçki qutusu aparılası seçki qutusunun köməyi ilə səsvermə bitdikdən sonra möhürlənir).
- ▶ Seçiciyə yaxınlaşan kimi ondan Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunun təqdim olunmasını xahiş edin;
- ▶ Seçicinin şəxsi nömrəsini aparılası seçki qutusunun siyahısında mövcud olan şəxsi nömrə ilə müqayisə edin.
- ▶ Tərtib olunan sənədlərdə qeyd olunan seçicinin qeydiyyat məlumatlarını və aparılası seçki qutusunun siyahısında olan məlumatların uyğunluğunu yoxlayın.
- ▶ Aparılası seçki qutusunun siyahısında öz imzanızla seçki bülleteninin verilməsini təsdiq edin.
- ▶ Seçicidən xahiş edin ki, aparılası seçki qutusunun siyahısında öz soyadının qarşısında seçki bülleteni almasını öz imzası ilə təsdiq etsin.
- ▶ Seçiciyə qeydiyyatçının imzası və möhürü ilə təsdiq olunmuş seçki bülleteni verin.
- ▶ Seçici tərəfindən bülleten doldurulduqdan sonra ona xüsusi zərf verin və göstərin ki, qatlanmış seçki bülletenini onda yerləşdirsin.
- ▶ Seçicidən xahiş edin ki, xüsusi zərfi aparılan seçki qutusuna salsın.
- ▶ Səsvermə başa çatdırıldıqdan sonra aparılası seçki qutusunun kəsiyini elə möhürləyin ki, möhürü zədələmədən onu açmaq mümkün olmasın.
- ▶ Aparılası seçki qutusunu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarın.
- ▶ Səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra Məntəqə seçki komissiyasının katibinə istifadə olunmamış bülletenləri və xüsusi zərfləri təhvil verin, Məntəqə seçki komissiyası sədrinin göstərişlərini gözləyin.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər aparılası seçki qutusunun möhürünün bütövlüyü pozularsa, bu barədə Məntəqə seçki komissiyası sədri dərhal məlumatlandırılmalıdır. Müvafiq protokol tətbiq edin (səbəbi göstərin) və yanındakı şəxslərlə birlikdə imzalayın.
- ▶ Aparılası seçki qutusu vasitəsi ilə səsvermədə iştirak edən seçiciyə markirovka tətbiq olunmur. (Seçki məcəlləsi – 64.5)
- ▶ Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən aparılası seçki qutusu vasitəsilə səs verildiyi təqdirdə, aparılası seçki qutusu siyahısının “Seçicinin imzası” qrafasında – aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvü 20/2012 qərarı)
- ▶ Fiziki vəziyyətinə görə seçicinin (həmçinin seçki bülletenini sərbəst doldura bilmədikdə) yerinə onun yanında seçki bülletenini doldurur, xüsusi zərfə yerləşdirir və zərfi seçki qutusuna atır (o, seçki komissiyasının üzvü, namizəd, seçki subiyektinin nümayəndəsi və müşahidəçi olmamalıdır). MSK-nın 20/2012 qərarı)

Əlavə №8

***Seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya
üzvünün funksiyaları
(Seçki məəcəlləsi – maddə 65)***

- ▶ Daimi surətdə seçki qutusunun yanında olmalısınız.
- ▶ Seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət etməlisiniz.
- ▶ Seçki qutusundakı xüsusi zərfin atıldığı kəsik qapalı olmalıdır.
- ▶ Səsvermə kabinəsindən seçici çıxdıqdan sonra ona göstəriş verin ki, ayrıca qoyulmuş məsənin üzərindən müstəqil olaraq bir xüsusi zərf götürsün və qatlanmış seçki bülleteni onda yerləşdirsin.
- ▶ Seçicinin əlində yalnız bir zərf tutduğuna əmin olduqdan sonra, seçki qutusunun kəsiyini açın və seçiciyə xüsusi zərfi qutuya atmasına göstəriş verin.
- ▶ Xüsusi zərfi qutuya atdıqdan sonra seçicidən seçki məntəqəsini tərk etməyi xahiş edin.

DİQQƏT!

- ▶ Yalnız seçicinin seçki bülleteni xüsusi zərfdə yerləşdirmək hüququ vardır, fiziki vəziyyətə malik seçici istisna olmaqla; əvəzinə ,onun iştirakı ilə bülleten(lər)i öz arzusu ilə seçdiyi şəxs xüsusi zərfdə yerləşdirir və sonra onun köməyi ilə zərfi seçki qutusuna atır, həmçinin səsvermə kabinəsində seçki bülletenin doldurulmasında ona yardım göstərir.
- ▶ Səsvermə qutusunun yanında eyni vaxtda bir nəfərdən çox seçicinin olması yolverilməzdir.
- ▶ Seçki komissiyası üzvünün doldurulmuş seçki bülleteni açmaq hüququ yoxdur.
- ▶ Seçici xüsusi zərfdə bülleteni yerləşdirənə qədər ondan əlində müvafiq sayda seçki bülleteni və bir zərf olduğunu göstərməyi tələb etmək hüququnuz vardır.

Əlavə №9

SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNDƏ FOTO-VIDEO ÇƏKİLİŞ

(Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci 24 sentyabr №42/2012 sayılı qərarı əsasında hazırlanmışdır)

Seçki məntəqəsinin açılmasından (səhər saat 7:00) Məntəqə seçki komissiyası tərəfindən səsvermənin nəticələrinin hazırlanması dövrü daxil olmaqla

Səsvermənin gizliliyini təmin etmək məqsədilə, yolverilməzdir:

- ▶ Seçicinin seçiminin aşkar olmaması məqsədilə səsvermə **kabinəsində** foto-video çəkiliş aparmaq;
- ▶ Gürcüstan Seçki Məcəlləsinə görə kütləvi informasiyaya aid edilməyən seçki komissiyası üçün ayrılmış seçicilərin siyahılarının (masaüstü) variantının və başqa məlumat və ya materialın çəkilməsi.

Səsvermə prosesinin maneəsiz davam etməsini təmin etmək məqsədilə:

- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxsdən müsahibə götürmək yalnız səsvermə binası xaricində **yolveriləndir**;
- ▶ Seçki komissiyası üzvləri tərəfindən müsahibənin verilməsi səsvermə prosesində onlara şamil edilmiş **vəzifələri yerinə yetirmələrinə mane olmadan həyata keçirilməlidirlər**.

Səsvermə binasında olmaq hüququna malikdirlər:

- ▶ Seçicinin - səs vermək üçün lazım olan müddətdə;
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinin və yuxarı seçki komissiyası üzvlərinin və nümayəndələrinin;
- ▶ Seçki subyektlərinin nümayəndələrinin (eyni bir seçki subyektindən ən çoxu 1 nəfər);
- ▶ Medianın akreditə olunmuş nümayəndələrinin (eyni bir mətbuat və KİV-in ən çox 3 nümayəndəsinin);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş müşahidəçi təşkilatın müşahidəçilərinin (eyni bir yerli müşahidəçi təşkilatdan ən çox 1 müşahidəçisinin);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş beynəlxalq təşkilatın müşahidəçilərinin (eyni bir beynəlxalq təşkilatın ən çox 2 müşahidəçisinin).

Səsvermə günü, səhər saat 7:00-dan birinci seçicinin seçki məntəqəsinə gəlməsinə qədər və seçki məntəqəsində sonuncu seçicinin səs verməsindən sonrakı dövrdən yekun protokolların tərtib olunması dövrü də daxil olmaqla

Seçki prosesinin şəffaflığını təmin etmək məqsədilə:

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər yalnız məntəqə seçki komissiyası sədri tərəfindən ayrılmış xüsusi yerdən, çəkiliş subyekti/obyektindən ən azı **3 metr** aralıdan (haradan ki, səsvermə prosesi görünür) foto-video çəkiliş apara bilərlər.

Əgər səs vermə binasında 3 metr aralı olmasına imkan yoxdursa, çəkiliş yerini məntəqə seçki komissiyasının sədri təyin edir.

Səsvermə günü, seçki məntəqəsinə birinci seçicinin gəlməsi anındansonuncu seçicinin səs vermə müddətinədək.

Seçki prosesinin şəffavlığını təmin etmək məqsədilə:

- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər seçki məntəqələrində səsvermənin elə anlarını maneəsiz çəkə bilərlər, orada yüksək ictimai maraq kəsb edən seçicilər (siyasi vəzifə daşıyan şəxslər, seçki subyektləri və siyasi birliklərin rəhbərləri, dini liderlər) səs verirlər və çəkiliş başa çatdıqdan sonra foto-video aparatlar səsvermə binasından çıxarılmalıdır.
- ▶ Eyni bir mətbuat və kütləvi informasiyanın başqa vasitəsinin səsvermə prosesi müddətində bir dəfə ən çoxu 10 dəqiqə ərzində seçki məntəqəsində səsvermənin gizliliyini təmin etmək şərtilə, istənilən yerdən foto-video çəkiliş aparmaq hüququ var.
- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər (o cümlədən, 10 dəqiqədən artıq foto-video çəkiliş aparmaq istəyən media nümayəndələri) bütün gün ərzində məntəqə seçki komissiyası sədri tərəfindən ayrılmış yerdə yerləşdirilən stasionar foto-video çəkiliş aparatı vasitəsilə foto-video çəkiliş apara bilərlər. Bu yerdən seçki qutusu görülməlidir.

QAYDALAR POZULDUQDA HƏRƏKƏT ETMƏK

Foto-video çəkilişi zamanı qaydaları pozduğu halda məntəqə seçki komissiyası səs çoxluğu ilə müvafiq şəxsin səs vermə binasından qovulması haqqında qərar qəbul edir.

QEYDLƏR

[illegible]

QEYDLƏR

[illegible]

QEYDLƏR

[illegible]

QEYDLƏR

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

QEYDLƏR

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

QEYDLƏR

[illegible]

QEYDLƏR

[illegible]

[illegible]

